

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesti-ut 25.
Főkiadóhivatal: Múzeum-körut 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A diszpolgár.

Budapest, augusztus 8.

(G—a) Eszünkbe jut Kordélia sorsa. A királykisasszonyé, aki hűséges, engedelmes és szíve telve van igaz tisztelettel és gyermeket díszítő szeretettel az ősz király iránt. Öszinteségében kételkednek mégis, szeretetét gyanúval illetik s hűségén mosolyognak...

Ez a mese. A valóság pedig a magyar nemzet lojalitásának története. Ez a szép és legendás ragaszkodás a koronás király iránt, amelyhez foghatót hiába keresünk a történelemben. Ezt a legendás királyhűséget nem egyszer illették gyanúval, de a benne megnyilatkozó büszkeség és öntudat leszerelt minden gyanút. Mégis a Kordélia története jut eszünkbe most, olvasván azt a levelet, amelyet Schönerer ur intézett Éger város polgármesteréhez. S ha már benne vagyunk a legendák és mesék világában, hát megjelenik előttünk az Aesopus fölfuvalkodott békája is, Schönerer ur képében. Ó az, aki neszét vevén annak, hogy a király Éger városába szándékozik utazni, levelet írt legott a város polgármesterének, amelyben fenyegetődik, hogy lemond a város diszpolgárságáról, ha a király csakugyan meg meri tenni azt a hallatlan, vakmerő lépést, amely ennek a cseh városnak a belsejébe visz.

Ki venné komolyan ezt a diszpolgárt? És ki akarná jelentős eseményé avatni egy meggabalyodott

ember önhittségének ezt a beteges megnyilatkozását? Ki akarna többet mondani a Schönerer ur beteg vakmerőségéről, mint azt, hogy egy nagy-német Csák Máté jelent meg a modern színpadon, aki csak annyival rosszabb és jelentéktlenebb egy igazi oligarchánál, hogy sem birtoka, sem hatalma nincsen ahhoz, hogy komoly oligarcha legyen, csak a gögje van meg hozzá. S mit ér a gög hatalom nélkül?

Schönerer ur hát megsütheti a gögjét. De a komikus dolog mögött komoly dolog is lappang. Ahol ilyen vakmerő bolondok támadnak, ott a királyhűség nem áll valami jó lábón! S az a nép, amely nemzeti nyelvének elismeréséért folytatott harcában ilyen embereket vált ki magából, az egyenesen okot szolgáltat legalább is arra, hogy gondolkodóba ejtse azokat, akik oly szívesen s oly gyorsan készek megvádolni a magyar nemzet lojalitását. Az ilyen összehasonlítások gyakran fölérik százados tanulságokkal. S amikor valahol durván megsértik a hűséget, akkor alkalom nyílik arra, hogy az igazán hűek és igazán szeretők hűségét és szeretetét megbecsülni tanulják. Még nem mult el tíz hónapja sem annak, hogy a magyar nyelv érvényesítéséért szilaj harcok dúltak a magyar parlamentben. E harcok zaja fölverte az egész magyar közvéleményt. S istergő szenvedélyek irányították helyenként e harcot. A háború mindig kinéltelen. Akadtak hát kiméltelen katonák itt is. De bármennyire fokozódtak is a szenvedélyek, bármily magasra da-

gadtak is a politikai harc hulláma s bármennyire rohantak is előre a harcosok, a magyar nemzet királyhűsége lojalitása egy pillanatra sem szenvedett csorbát. A harc tisztán közjogi fölfogások körül forgott. S a támadás mindig egy más közjogi értelmezés ellen intéződött, de sohasem az ellen az intézmény ellen, amely István király koronájában testetül meg. De azért hányszor nyílt alkalom arra, hogy a Kordélia szerepe jusson az eszünkbe!

Vajjon az osztrákok hogy magyarázzák majd ki a Schönerer ur viselkedését, ha arról lesz majd szó, hogy a magyar nemzet hűségét össze kell vetni a magukéval? Mit csinálnak majd a meggabalyodott diszpolgárakkal? Azt fogják-e mondani, hogy ez a speciális eset? Az az eset, amelyért senki sem felelős s amelynek indító okai csak a Schönerer ur agyvelejében található meg, de még csak nem is kereshetők meg a közvéleményben. Hát mi nem is turkálunk ennek a közvéleménynek a titkaiban. És nem boncolgatjuk a Schönerer ur felfuvalkodottságának okait. Mi csak nyugodt lelkiismerettel mutatunk megint valaminkre, amink nincs, — az ilyen diszpolgárra — és várjuk nyugodtan, míg megint kedve szottyan odaát valakinek arra, hogy összehasonlításokat tegyen közöttünk s önmaga között.

Ki tudja, még mire lesz jó nekünk ez a diszpolgár?

T Á R C A.

Nyári éjjelek.

Honnan jöttök, mondjátok meg nekem,
Ti drága, forró nyári éjjelek?
Milyen vadonbul, milyen réteken,
S halvány csillagtok, mely szövétneknek,
Hol raboljátok, mondjátok nekem.

Honnan hoztatok, — ó hát szóljátok! —
A nyughatatlan, édes vágyakat?
Hol születnek az illatos dalok,
Miktől a szív ujong is meg sajog:
S az édes bút, amely reám szakad?

Merre van a tenger csók hazája,
Mely körülzsong, hogy szédülök bele;
Mitől a vérem izzik, mint a lava,
A millió csók leányát kívánja:
S találkozom-e egyszer majd vele?

Ó ti lángoló nyári éjjelek,
Sugjátok meg a nagy titkot nekem.
Sápadtan jó felénk a szürkület:
— Fáradtan, szótlan, koronátlanul —
Tekintete gyáván a földre hull,
Hol harmatosan lengnek a füvek.

Ó szóljátok, az utat hol lelem,
Melyen az éjék lányához jutok? ...
Ne játszszatok kegyetlenül velem:
Beszéljete, élébe hadd futok.
... Hamar, tán nem lel élve már az est.
A nappal jó, kegyetlen, fényesen ...
S gyötrelmesen, mint vértanú-kereszt.

Kemény Simon.

Az ajtó.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: **Biró Lajos.**

A lány ásitozva járt a műteremben és hangosan, kihívóan mondogatta:

— Unatkozom! ... Unatkozom! ...
Tass, a festő elfehéredett arccal kelt fel és odalépett a lányhoz.

— Te, — mondta neki — te, meg akarsz csabni! ... Megfegtalak!

A lány vállat vont. A festő fogta a kalapját és elment a képeit megnézni.

A tárlaton egy barátja sietett elébe.

— Te, — kiáltotta nagy örömmel — Rachelt megvette a miniszter, a Gladiátorokat pedig Weisz Antal ...

Tassnak felderült az arca. Bement az irodába: a Gladiátorokért mindjárt megkapta a

pénzt. Jökédeve támadt. Csettintgetett az ujjával és az utcafn kocsiába tült. Az emberek az ut szélén — úgy gondolta — felé intenek:

— Ni, Tass, a híres festő ...
Tele volt jökédevel, bizással, megböcsátással.
Othon örömradiállal törtetett be a lányhoz:
— Nagy ünnep, — kiáltotta bolond jökédevel — pénz van a háznál ...
— Mi történt?
— Megvették Rachelt, a Gladiátorokat ...
— Látod, — mondta a lány — mert én is rajtuk vagyok.

— Buta vagy, — mondta mély meggyözödéssel a művészi önértetében érintett festő.

... Az volt a lány: buta, de felségesen szép. Lusta párdue-termet, klasszikus görög fej, mely zöld szemek. De tudatlan volt, önző, elrontott, elkényeztetett. Tass, akinek állandó modellje volt, feleségül vette volna már, ha nem félt volna attól, hogy az esküvő után otthagyja egy napon. Így állandóan pokoli féltékenységgel kintozta a festőt és mindennap veszekedtek.

... Leülték ebédelni. Tassnak jökéde volt, pezsgőt hozatott. Ebéd közben bejött a szölgája:

— Egy ember akar beszélni a nagyságos urral.

— Jöjjön ide.

Egy lerongyolott alak állított be. Lesütött szemmel, félénken és óvatosan lépett be az ajtón a szönyeges szobába.

— Gyuri — kiáltotta Tass meglepetten — megint így vagy!

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, augusztus 8.

A gyilkos melegben nagy gyorsasággal dolgozik a Ház. Ma általánosságban és részleteiben elfogadta az anyakönyvi eljárás egyszerűsítését célzó törvényjavaslatot, megszavazott ezenfelül tizenkét vicinális vasutat és hozzájárult egy esomó jelentéshez. Az anyakönyvi adminisztráció údvös könnyítése alkalmából néppárti részről az egyházi politikai törvények revíziójának jogosultságát óhajtották igazolni, de *Tisza István* határozottan tiltakozott az ellen, hogy a közigazgatási eljárás egyszerűsítését még a legutóbbi vonatkozásba is hozzassák a revízió gondolatával. A rövid részletes tárgyalás során az igazságügyminiszter tett két módosítást, amihez szintén hozzájárult a Ház. A tizenkét helyiérdekű vasut engedélyezéséről báró *Kaas Ivor* és *Madarász József* a vicinális törvény módosítását sürgették, mire a miniszterelnök kijelentette, hogy a reformot a maga részéről is sürgősnek tartja.

A képviselőház ülése augusztus 8-án.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órákor. —

Elnök: Báró *Feilitzsch* Artur.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf *Tisza István* és *Lukács László*.

Elnök: Megnyitja az ülést.

Hegedüs Lóránt előadó benyújtja a pénzügyi bizottság jelentéseit a költségvetésről, a Nemzeti Színházban végzett átalakításokról és a Szanatórium-Egyesület sorsjátékáról.

Elnök: E jelentések tárgyalását a szerdai ülésre tűzi ki. Meleg részvétellel emlékezik meg *Vásárhelyi László* elhunytáról; s érdemeit a Ház jegyzőkönyvében örökíti meg.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottság által megszavazott 38 millió korona rendkívüli hitelből a Magyarországra eső résznek fedezéséről szóló törvényjavaslatot.

Elnök: Kijadja a javaslatot a pénzügyi bizottságnak.

A Ház harmadik olvasásában is megszavazza a katonai alapítványi helyekről s a marhasórol szóló törvényjavaslatokat.

Következik

az állami anyakönyvekről

szóló törvény módosításáról rendelkező javaslat tárgyalása.

Baross Jusztin előadó ismerteti az okokat, amelyek a törvény módosítását szükségessé tették s elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Szalay László a függetlenségi párt nevében elfogadja a törvényjavaslatot; kéri a kormányt, hogy az anyakönyvi felügyelők felesleges állásait szüntesse meg. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Kívánatosnak tartja az eljárás további egyszerűsítését.

A fiatal ember nem válaszolt semmit, csak az ajka remegett.

— No, nem tesz semmit, Gyuri. Új le, ebédj velünk.

A lány kíváncsian nézte az idegent. Tass bemutatatta őket egymásnak:

— Az öcsém! . . . A modellem! . . .

A fiu leült az asztalhoz és enni kezdett. Tass biztatgatta, a lány pedig nagyranyitott szemmel nézte. Gyuri mohón evett, éhesen falt fel mindent, amit elébe tettek. A hosszú éhezés látszott a sovány arcán és az evésén.

A feketekávénál azt mondta Tass:

— No Gyuri, most beszélj el, mi történt megint veled.

. . . A fiu elbeszélte. Az történt, ami minden évben meg szokott történni vele. A család szerzett neki valami állást, egy ideig jól viselte magát, aztán felbőrdt benne a szabadságnak és a vándorlásnak csodálatos módon belsőltötött szomja, a hivatalban összeveszett mindenkiel és azután nekivágott az országútnak. Most itt van, tele megbánással és jó elhatározásokkal.

Tass nevetett:

— Egy félv év múlva újra az országútra kerülsz . . . Nem értem, hogy a mi sürüvéri családunkba hogyan került a te cigánytermeszed.

A fiúnak is jobb kedve támadt, mikor látta, hogy a bátyja nem haragszik. Elbeszélte az utját. Ezuttal sokat szenvedett. Brassóól Budapestig nagy út gyalog; és hideg volt és nem volt mit ennie . . .

Tassnak megtelt szájalommal a szíve.

Csernoch János szerint a törvény fennállása óta a tapasztalatok igazat adtak azoknak, akik az egyházi politikai reformokat ellenézték. (Ugy van! a Középen. Ellentmondások jöbbről.) Most csak arra a két szempontra utal, hogy ezek a törvények sok és súlyos terhet róttak a községekre s az államra egyaránt s hogy sok felesleges munkát zudított a községi jegyzőkre. Nagyon hátrányos a polgárságra néve az is, hogy az anyakönyvi kerületek beosztása nem felel meg az egyházi beosztásnak; pedig akinek az anyakönyvi hivatalokban dolga akad, annak a plébániára is el kell mennie. Ez a törvényjavaslat is arra val, hogy a nagy akció el volt hamarodva. Elismeri, hogy ez az intézkedés egyszerűíti az eljárást, de súlyosítja az államt terheit. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a néppárton.)

Elnök: Berekeszti a vitát.

Gróf **Tisza István** miniszterelnök: Nagyon röviden kíván nyilatkozni. Tiltakozik **Csernoch** amaz állítása ellen, mintha ez a törvényjavaslat azt jelentené, hogy a nagy egyházi politikai akció egy része, az anyakönyvek rendezése nem járt eredményel. Ez az intézkedés arra val, hogy egyszerűsítse az eljárást és az anyakönyvvezetést az általános közigazgatási szervezettel kapcsolatba hozza. Ez nem dezavualása az egyházi politikai akciónak; elismeri, hogy azok a biztosítékok, amelyekkel annak idején az új intézményt körülbástyázták, drágák, az eljárás pedig nehézkes. Azóta tíz év telt el, az intézmény a gyakorlatban meggyökeresedett, a hangulat, amely a kormányt akkor óvatosságra készítette, megváltozott. Ilyen körülmények közt távolról sem dezavualása az intézménynek az, ha elgyorsítjuk és olcsóbbá teszük az eljárást és igyekszünk pénzügyi szempontból megszerezni azokat az előnyöket, amelyek a viszonyok kedvező alakulásából folynak. (Helyeslés jobbfelől.)

Báró **Kaas Ivor**: Követni fogjuk példáját!

Gróf **Tisza István** miniszterelnök: Mindig nagy megtiszteltetésnek veszem, ha engem báró **Kaas** követendő példának állít oda, de nem értem, mire céloz?

Báró **Kaas Ivor**: A revízióra!

Gróf **Tisza István** miniszterelnök: Ez is benső örömmel tölt el engem, mert hiszen a néppárt még most is hangoztatja a revíziót, de nagy gondja van arra, hogy el ne árujja, mit ért a revízió alatt. Ha **Kaas** abban látja a revízió célját, hogy az ő példáját követi, akkor ezt hazafias lelkesedéssel konstatálja, mert reméli, hogy elérkezik az idő, amikor egy pástör és egy akol lesz. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Báró **Kaas Ivor**: Majd elválik, lehetséges-e?

Gróf **Tisza István** miniszterelnök: Igazságtalannak tartja **Csernoch** vádjait. Ami a további egyszerűsítését illeti, arra néve megjegyzi, hogy az új véderő-törvényvel kapcsolatban a nagy közigazgatási munka alapvető egyszerűsítését és javítását tervezi s akkor remélhetőleg sikerülni fog az anyakönyvvezetést olyan kezekre bízni, amelyek egyuttal a katonai nyilvántartási szolgáltatást végzik. A takarékosság elve fog érvényesülni abban is, hogy a községi jegyzők díjait az anyakönyvvezetés körül szabályozni kívánja s már megtette e részben az előkészítő lépéseket. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

— Gyere no — mondta az öcsésének — adok ruhát.

Bementek a másik szobába. A lány elgondolkozva nézett utánuk.

Mikor kijöttek, azt mondta Tass:

— El kell mennem egy órára. Mulassatok addig.

Elment. A fiu zavartan ült az új ruhákban és a lány kigyul szemmel nézte. Lustaságát, vadságát izgatta és vonzotta a szabadságnak ez a koldus és lerongyoltott hőse, érezte, hogy hozzá, a pincelakások leányához az országutaknak ez a fia való. Tetszett neki a fiu sápadt, kiéhezett, megsoványodott arca és két égő, nagy szeme.

— Beszéljen — mondta neki.

A fiu csendesen bészélni kezdett, azután hevesen folytatta, szinte lázban beszélt:

— Három hét óta nem is láttam asszonyt. . .

A lány kitérta felé a karjait.

. . . Tass csendesen nyitotta ki az ajtót. Nem vették észre. A festőnek öcsése sovány, elkinzott arcára esett a pillantása és a szivét újra a forró szájalom öntötte el. A fiu megölelte a lányt és benne nem ordított fel mindig lázas féltékenysége. Gazdagnak érezte magát, jónak; és jó szíve ugy érezte, hogy abból a bőségéből, amelyben él, két kézzel kell adnia szegény, kiéhezett öcsésének. A fiu karjai szorosan kulcsolódtak a lány körül és Tass csendesen, halkán, óvatosan újra behuzta az ajtót.

Elnök: Szavazást rendel el. A többség általánosságban, majd az igazságügyminiszter stílárius módosításával részleteiben is megszavazza a törvényjavaslatot.

Következnek a kisebb javaslatok: Győrsziget és Révfülpaláház községeknél Győr városához való csatolásáról, azután az 1885: VI. t. c. 13. szakaszának Budapest főváros törlesztéses kölcsönkötvényeire való kiterjesztéséről, a pádári rétnek a győrmegyei Új-Malomok községhez leendő csatolásáról; mindezeket vita nélkül fogadják el.

Csernoch János szót kér a mezőgazdaságra néve hasznos madarak védelme tárgyában kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslat kapcsolatán és felpanaszolja, hogy Olaszországban üzletszerűen irtják az énekesmadarakat. Kifogásolja, hogy Olaszország nem járult a nemzetközi egyezményhez. Felveti azt az eszmét, hogy célszerű volna a mi énekesmadaraink védelmére megadóztatni a kalitkákat.

Tallian Béla földművelési miniszter azt javasolja, hogy Olaszországot nem sikerült az egyezmény aláírására bírni. Minden telhető el fog követni idehaza az énekesmadarak védelmére. (Helyeslés jobbfelől.)

A Ház egyhangulag elfogadja a törvényjavaslatot.

(Szünet után.)

Sorra kerül tizenkét helyiérdekű vasut engedélyezéséről szóló javaslat és jelentés.

Báró **Kaas Ivor** sürgeti a vicinális vasutak engedélyezéséről rendelkező törvény módosítását. Hivatkozik gróf *Csáky* Albinra, aki szintén követelte a törvény revízióját, *Percezl* Dező és *Horánszky* Nándor szintén. A kereskedelmi miniszterek kivétel nélkül ígéretet tettek a törvény módosítására s ime, Hieronymi tiszekéntrendbeli engedélyezéssel áll elő, holott a községek már tudott meg vannak terelve a vicinális vasutak építéséhez való hozzájárulásokkal.

Madarász József emlékeztet arra, hogy a Ház határozata értelmében a vicinális-törvény módosítása előtt újabb helyiérdekű vasut építését engedélyezni nem szabad.

Gróf **Tisza István** miniszterelnök: A kereskedelmi miniszter távollétében válaszol a megjegyzésekre. Madarásznak azt feleli, hogy olyan határozata a Háznak nincs. Elismeri, hogy a vicinális vasuti törvénynek fogyatékosai vannak, de nem szabad elfeledni, hogy a helyiérdekű vasuthálózat kiépítése iparunknak és mezőgazdaságunknak nagy hasznára vált. Utal amaz ígéretre, amelyeket a vicinális vasutak olcsó építésére és az idevágó törvény módosítására néve tett, de amelyeknek beváltását megakadályozta az obstrukció, majd pedig a vasuti sztrájk. Emlékeztet arra is, hogy e tizenkét javaslat közül ötöt még *Láng Lajos* nyújtott be. A gazdasági érdekek szempontjából kéri a Házat, hogy fogadják el a törvényjavaslatokat. (Helyeslés a jobboldalon.)

Báró **Kaas Ivor** kéri a kormányt, tegyen kötelező ígéretet, hogy a vicinális-törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslatot idején benyújtja.

Gróf **Tisza** miniszterelnök azt válaszolja, hogy ezt a javaslatot maga is sürgősnek tartja. (Helyeslés jobbfelől.)

A Ház többsége elfogadja a vicinális-javaslatokat, valamint a könyvtár állapotáról és a zárszámadásokról szóló jelentéseket is, a felmentést pedig a kormánynak megadja.

Elnök a holnapi ülés napirendjére a mentelmi bizottság jelentésének tárgyalását tűzi ki s az ülést délután 2 órákor bezárja.

BELFÖLD

Hegedüs Sándor és az 1899: XXX. törvények. A bécsi *Zeit* budapesti levelezője meginterviewolta **Hegedüs** Sándor volt kereskedelmi minisztert, aki az 1899: XXX. törvények megalkotásában részt vett, a garanciális törvény és a Széll-formula felől. Arra a kérdésre, hogy aggodalmasnak tartja-e a politikai helyzetet a Széll-formula miatt, **Hegedüs** Sándor így válaszolt:

— Be kell várnunk az ősz, csak akkor leszünk tisztában az ellenzék szándékai és terveivel felől. De legyenek bárminők az ellenzék szándékai, annyi bizonyos, hogy a kormánynak nem szabad magát visszariasztatni a megkezdett uttól, nevezetesen attól, hogy a tárgyalásokat a külföldi államokkal folytassa is mihelyt lehet, Magyarországra néve kedvező eredménnyel fejezze be.

Abban a tekintetben, vajjon a tárgyalások megkezdése, éppen az 1899: XXX. törvényekre tekintettel, nem korai-e, **Hegedüs** nek az a véleménye, hogy inkább későn kezdte meg a kormány a tárgyalásokat.

A Széll-formula nehézségeinek áthidalásáról Hegedüs a következőket mondotta:

Ha kedvező kereskedelmi szerződések érhetők el, akkor a kormányoknak az időt és az alkalmat nem szabad elszalasztaniok, csak azért, mert az 1899. évi XXX. t.-c. rendelkezésének nem tudnak megfelelni és a nemzetközi megegyezősek nem törvényes vámtarifán alapulhatnak. Ezt nyíltan be kell vallanunk és ehhez a törvényhozástól felhatalmazást, illetőleg abszolutoriumot kell kérni. A helyzet kényesítő volt azonban itt olyan nagy és az állami érdekek oly eminensek, hogy ha valahol, hát itt bizony elmondhatjuk: az állam java mindenekelőtt. Azt hiszem, hogy a magyar kormány mindegy kényesítőre lesz. Én nem hiszem, hogy maga Széll Kálmán, ha ilyen helyzetbe jutna, a megoldás elől kitérne, mert alkotmányos érületen kívül van egy magasabbrangú vezércsillaga: hazaszeretete.

A hírlapírónak ama kérdésére, hogy miképpen tartja a kérdés parlamenti elintézését lehetségesnek, Hegedüs Sándor megjegyzi:

— Igen természetes, hogy amilyen gyorsan csak lehet, minden tekintetben eleget kell tenni az alkotmányjogi feltételeknek. De addig is élnünk kell és ki kell elégíteniünk az állam szükségleteit.

A bécsi lap ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy alaptalan az ellenzéknek az a reménykedése, mintha a Széll garanciális törvénye körül a kormány pártjában szakadás készülne; az azonban kétségtelen, hogy a formula még nagy és heves vitákat fog támasztani.

Rendkívüli hitel. A pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be az 1902. évi delegáció által megszavazott 38 millió koronányi rendkívüli hiteltől Magyarország terhére eső résznek fedezéséről. A törvényjavaslat szövege ez:

1. §. A pénzügyminiszternek az az eljárása, mely szerint a közösgyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által 1902. évi rendkívüli hitelképp megszavazott 38,000,000 koronából a magyar korona országait terhelő részként a pénztári készletekből 13,072,000 koronát a közös pénzügyminiszternek kifizetett, jövőbágyatik.

2. §. Az előző szakasz szerint kifizetett összeg a pénztári készleteknek visszatérítendő, mihez képest fohatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a kifizetett 13,072,000 koronának hitelművelést utján való beszerzése végett korouaörtékre és négy százaléknál nem magasabb kamatra szóló adómentes járadékkötvényeket bocsásson ki.

A főrendiház ülése. A képviselőháztól sűrű egymásutánban érkeznek át a főrendiházhoz a megszavazott törvényjavaslatok. Mihelyt az appropriációt is elintézi a képviselőház, a főrendiház ülést fog tartani s valószínűleg egy ülésen végezni fog valamennyi javaslatlalt és a költségvetéssel. A főrendiház ülése augusztus 17-én lesz.

A pécskai mandátum. A Váásárhelyi László halála következtében megüresedett pécskai kerületben máris megindult a választási mozgalom. Az ottani függetlenségi párt dr. Szalay Mihály lapszerkesztőt lépteti fel, aki az 1901. évi általános választások alkalmával kisebbségben maradt Váásárhelyivel szemben. A kerület nagyszámú román választói román nemzetiségű jelöltet szándékoznak felléptetni. A kormánypártnak, mely eddig a románokra támaszkodott, még nincsen jelöltje.

Kereskedelmi szerződésünk Olaszországgal. Rómából táviratozza tudósítónk, hogy Vallombrosából érkezett hír szerint Ausztria-Magyarország és Olaszország megbizottai közt a kereskedelmi szerződéses tárgyalások meg-egyezősre vezettek. A megbizottak felfüggesztették tanácskozásait, hogy bevárják kormányaiknak jóváhagyását.

KÜLFÖLD

Az angolok Lasszában.

Budapest, augusztus 8.

Nagyfontosságú eseményt jelent a táviró az indiai Simlából: A Macdonald tábornok és Younghusband ezredes által vezetett tibeti angol expedíció nagy fizikai fáradsalmaknak leküzdése és a tibetiek ellentállásának leverése után végre bevonult Lasszába a dalai-láma titokzatos székvárosába. Tibet ezzel szintén bevonatott a brit érdekszférába, bármilyenné alakul is a viszony, Anglia az eddig hozzáférhetlen közép-ázsiai egyházi állam közt. A kötelék, amely Tibetet Kínához láncolja, olyan laza, hogy nem fogja megakadályozni Anglia felsőbbségét. A kínai uralom 1720 óta datálódik, amely évben Kanghi császár a tibetiek kérésére személyesen jött az országba, hogy a nyugatról behatolt dzsungarokat kikergesse. A Kínaiak segédleme a tibetiek meghódolását vonta maga után. De a kínaiak ritkán avatkoztak bele Tibet belső dolgaiba. Az utolsó évtizedekben Kína már alig élt szuzerén jogaival és tibeti katonaság élén álló kínai amban nem igen gyakorolta hatalmát. Lhassa városa tudvalevőleg eddig el volt zárva az európaiak elől. Mindössze hétszer fordultak meg benne európai emberek, azok is árúhában. Először 1624-ben egy Andracha nevű jezsuita hatolt be Tibetbe és az újabb korban is csak néhány európai tudós járt a titokzatos vidéken, köztük híres hazánkfia Körösi Csoma Sándor, aki tudvalevőleg örménynek öltözve behatoltan tanulmányozta a tibeti nyelvet és irodalmat, mert a magyarok rokonait vélte bennük felfalálni.

Az angol expedíció előzményei messzire nyúlnak vissza, minthogy Anglia már századok óta fáradozik azon, hogy Kínával kötött kereskedelmi szerződéseit Tibetre is kiterjessze. De a tibetiek függetlenségüket hangsúlyozva, hallani sem akartak a kereskedelmi szerződésről és a határon mindenféle nehézségeket gördítettek az indiai karavánok úzerkedése elé, sőt fogságba vetették a kereskedőket, akik Kambadzsongban teát adtak el. Az ind kormány panszt emelt e miatt, de a tibetiek válasz nélkül hagyták azt, sőt követséget indítottak utnak a cárhoz.

Az ind kormány erre erőlyesen követezte a határforgalom rendezést és Younghusban angol ezredes 1903. július 16-ikán 1700 emberével Kambadzsongba érkezett a tárgyalások megindítása végett. De a tibeti kormány nemcsak hogy nem küldte el képviselőjét, de több hónapi megvárakoztatás után felszólította az ezredest, hogy vonuljon vissza a határra. Most már az angol kormány Macdonald ezredesnek parancsot adott, hogy Yatung felé vonuljon, ahová Younghusband ezredes is elindult. Hóval borított hegyek közt indultak az egyesített angol csapatok. (Macdonaldnak csapata 60 angol és 2800 ind katonából állott) Tibet felé. Az uton borzasztóan szenvedtek a hideg miatt és ismételten meg kellett küzdeniök a tibetiekkel, akiket papjaik a szent háborura tüzeltek. A tibeti erődítményeket halomra lövöldözték az angol ágyúk, hasonló sors érhetne volna a dalai láma lasszai rezidenciájára is, amiért is az felismerve a helyzet komolyságát, teljesítette az angol expedíció követeléseit.

Simla, augusztus 8.

Az angol tibeti expedíció e hó 3-án délben további harcok nélkül jó állapotban elérte Lasszát.

London, augusztus 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Lasszából: A folyó hó 3-án ideérkezett tibeti expedíció Potolától

tól másfélkilométerre, a dalai láma magánkertjei közvetlen közelében ütött tábor. 3-án délelőtt a csapatok a potolai uton pompás öltözött csoportokat láttak, kik az angolok közeledésére ügyeltek. Valószínűleg maga a dalai láma is köztük volt, aki az utolsó hírek szerint még Potolában van. A nepáli rezidens az angolok elébe jött és közölte velük, hogy Lasszában volt egy párt, de megesküdtök, hogy inkább meghal, mintsem hogy az angoloknak adja a várost. Ez a párt azonban visszavonult, mikor tudtukra adták, hogy tilos az angolok ellen küzdeni, mert csak az ő védelmük alatt lehetnek éresek a tibetiek. Amikor az expedíció elérte a tábor, megjelent kínai katonák kíséretében a kínai Amban és Jonghusband ezredesnél látogatást tett. A csapatoknak tilos a városba való bemenetel.

Az orosz-japán háború.

Budapest, augusztus 8.

Az orosz félhivatalos hírszolgálat közzé teszi Stössel tábornoknak, a port-arthuri helyőrség parancsnokának táviratát, amelyben az a mult hó végén történt japán támadásokról értesíti a cárt. Nem tudni, mely uton juthatott el Stössel távirata Pétervárra, mindenesetre meglehetősen későn ért rendeltetési helyére. A helyőrség 1500 emberrel többet veszített a győzelmes harcban, míg a japánok vesztesége, kínai adatok szerint legalább 10.000 főre rug. Ujabbán Csifuból megint egy sikertelen japán támadásról adnak hírt és kínai adatok szerint megint tizezer japán pusztult el. Tizezren alul a kínai „szemtanuk” nem adják. Az bámulatos csak, hogy az orosz tábornokok komolyan hisznek nekik. Pedig már sokszor kiderült, hogy a japánok még legvakmerőbb támadásoknál is alig veszettek több embert, mint az oroszok és főképp a tüzésérg tekintetében a japánok eddig messze felülmúlták ellenségüket. Mindazonáltal tény az, hogy a japánok nem egyhamar fognak végezni Port-Arthurrall. A vár ellentállóképessége igen nagy és védelmezői is vitézül megállják helyüket.

A várt és bejelentett szenzációs hírek a nagy döntő csatáról az egyesült japán seregek és Kuropatkin hadserege közt még most sem érkeztek és nem lehetetlen, hogy az „első” japán-orosz háborúnak erre a drámai csattanójára nem is kerül a sor. Kuropatkin úgy látszik, bármennyire erőszakolják is rá Pétervárról, nem szeretné szerencsésjét egy kátyárra tenni. Mindegyesetre kérdéses, vajjon a japánok engedik-e majd kisiklani, mert rájuk nézve nagyfontosságú, hogy a mostani kedvező helyzetet kihasználják.

Port-Arthur ostroma.

London, augusztus 8.

A Port-Arthurban megjelenő *Novi Kraj* című lapnak, mely természetesen a legszigorubb orosz cenzurának van alávetve és nyilván félhivatalos jelleggel bír, néhány legutóbbi száma eljutott Csifuba. A port-arthuri lap a vár körül legutóbb folyt harcokról olyan tudósítást közöl, mely Stössel tábornok jelentésétől lényegesen eltér. A *Novi Kraj* szerint július utolsó hetében az ostromló japán sereget több ponton visszaverték ugyan, de ezek csak színleges támadások voltak a Farkashegy ellen intézett valódi támadás elleplezésére, mely utóbbi támadás teljesen sikerült.

PFANHAUSER-féle
Perfect-separatorok.
Perfect tejgazdasági
Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL
BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám.

Páris, augusztus 8.

A *Matin* londoni értesülése szerint *Port-Arthur* utolsó ágyuzása ötven óráig szakadatlanul tartott. A tengeri ütközet folyamán, mely az ostrommal egyidejűleg történt, a *Csioda* nevű japán cirkáló harc-képtelenné tették. A *Bajan* nevű orosz pán-celohajó igen súlyosan megsérült és főnkakadt a parton.

Csifu, augusztus 8.

Orosz menekültek, kik *Port-Arthur*t e hó 4-én hagyták el, azt jelentik, hogy a japán csapatok, amelyek a Farkas-dombon lévő erősséget elfoglalták, most elsáncolják a völgyet, mely csak egy verszinyre van a vártól. Azt állítják, hogy egy japán cirkáló, mely aknába ütközött, a *Krisztovo-üteg* közvetlen szomszédságában elsüllyedt. A *Bajan* nevű orosz hadihajó csak kis léket kapott a vízvonalt felett, melyet egy, a kikötő bejáratánál uszó akna okozott. A japánok megszállták a *Lujza-öblöt* és ama látszólagos szándékkal szállítanak csapatokat partra, hogy a várost nyugat felől támadják meg. *Julius 28-ika* óta, hir szerint, jelenként ütközet nem volt. Az hírlik, hogy az orosz tüzéség folytonosan nyugtalanítja a japánokat, kik futóárkokkal igyekeznek előbbre kerülni.

A Liaojangi harcétér.

London, augusztus 8.

Oku serege és az orosz derékhad közt *Liaojangnál* nagy csata folyik. *Kuropatkin* a cár határozott parancsára elkeseredetten védelmezi pozícióit, de majdnem teljességgel ki van zárva, hogy győzelmet arasson, mert az orosz tüzéség messze mögötte marad a japánoknak. A legutolsó hírek szerint az oroszok már is hátrálnak. Félhivatalosan még nem erősítették meg a liaojangi ütközetről jött híreket. *Kuroki* három hadosztályal hátra akarta támadni az orosz sereget. A *Liaojangban* felhalmozott eleséget és löszert már elszállították *Mukdenbe*. *Liaojangtól* északra megakadt a vasúti közlekedés.

Berlin, augusztus 8.

Pétervárról ma ideérkezett magánjelentések szerint ott azt a fölfogást, hogy *Kuropatkin* be engedi magát keríteni *Kuroki* seregétől, nem osztják, hanem azt hiszik, hogy *Kuropatkin* döntő ütközetre törekszik. *Kuroki* serege délkeletre áll, *Guzance* és *Erdache* között, *Liaojangtól* 30 kilométernyire, *Nodzu* 45 kilométernyire, *Oku* 40 kilométernyire áll *Liaojangtól*, hol többrendbeli feltartóztató ütközet után fog alighanem lefolyni a döntő csata, hacsak *Kuropatkin* a döntő ütközet helyéül nem inkább a *mukdeni sik-ságot* választja. Ez ellen szól azonban az a körülmény, hogy *Liaojangot* nagyon megerősítették, továbbá azok a nagy nehézségek, melyekkel egy ily nagy sereg visszavonulása járna. Végül pedig majdnem lehetetlen volna a *Liaojangban* felhalmozott roppant élelmiszer-készleteket a *Taicsi-folyón* át szállítani, ha pedig otthagynák vagy pedig megsemmisítenek ezeket a készleteket, ebből az orosz seregnek egy nagy vereséggel felérő kára származnék.

Berlin, augusztus 8.

Gaedke ezredes táviratozza a *Berliner Tageblatt*nak *Liaojangból* e hó 7-iki kelettel: A nyugoti orosz sereg csapatai *Haisöngtől* északra kemény küzdelemnek voltak kitéve. Nagyon sok orosz sebesülte hoztak ide. Ma az a hír terjedt el, hogy *Kuroki* északnyugat felől *Mukdent* fenyegeti. *Alexejev* főkormányzó és *Kuropatkin* tegnap *Liaojangban* voltak.

A japánok Kuropatkinról.

Tokio, augusztus 8.

A japánok nagy bámulatának tárgya *Kuropatkin* tábornok sikere, aki vissza tudta vonni az orosz sereget *Liaojangba* a nélkül, hogy válság következett volna be. Ugy látszott, hogy a *kai-pingi* állás az oroszokra nézve veszedelmessé válhatott volna. Folytonos visszavonulásával és értékes készleteinek megsemmisítésével ártott ugyan *Kuropatkin* a maga tekintélyének és befolyással

volt a hadsereg bizodalma, és a hadsereg köteleit megmentette. Ugy látszik, hogy *Kuropatkin* *Dasicszonál* fel akarta tartóztatani a japánokat, de az oroszok váratlan veszteségei a bal szárnyon *Dasicszonál* és a takusáni hadsereg közeledése kényszerítette *Kuropatkin* *Inkau*, *Haisöng* és *Niucsvangnak* komoly küzdelem nélkül való feladására. A döntés valószínűleg *Liaojangnál* fog történni. *Kuropatkin* akarva, nem akarva kénytelen lesz a döntő csatát megvívni. *Oku* és *Nodzu* seregei az oroszokat délnyugat felől szorítják, míg *Kuroki* csekély távolságban van az oroszoktól és szükség szerint módjában áll beavatkozni. *Inkau* megszállása rendkívül megkönnyíti a japánok szállítási feladatát. Evvel a két sereg szabadon mozoghat, nem úgy, mint előbb. A japánok a vasutat, melyet az oroszok hirtelen visszavonulásukkor csak kis mértékben rongáltak meg, ismét helyreállítják.

Nodzu tábornok halálhíre.

London, augusztus 8.

Tokióban azt híresztelik, hogy *Nodzu* már hetekkel ezelőtt meghalt, de halálát csapatai közt titkolják.

A letartóztatott francia ügyvivő.

Páris, augusztus 8.

A *Matin* arról értesül *Tiencinből* 7-iki kelettel, hogy egy *Niucsvangból* odaérkezett francia azt állította, hogy még mindig fogva tartják a letartóztatott *niucsvangi* francia konzuli ügyvivőt.

Páris, augusztus 8.

A *Matin* fenntartja ama közlését, hogy a francia konzuli ügyvivőt *Niucsvangban* fogva tartják a japánok, mert két letartóztatott francia szabadonbocsátását kívánta. Hir szerint ezeket azóta már kiutasították *Niucsvangból*, de a konzuli ügyvivő helyzetén mi sem változott. Az ügyvivő az Egyesült-Államok ügyvivőjét, kívül barátságban van, nem fogadhatta.

Az orosz visszavonulás okai.

Pétervár, augusztus 8.

Az orosz távirati ügynökségnek azt jelentik *Liaojangból*, hogy az oroszok utolsó visszavonulásának a következők voltak az okai: *Sassulics* tábornok csapata a hátvédnek a *Jonguing* mellett lévő dombokon való hátrahagyásával a főállásokra vonult vissza. A csapatok estig megállították a helyüket, több ellentámadást intéztek az ellenségre és azt visszaverték. Este az a jelentés érkezett, hogy *Kaszalinczky* tábornok csapata a japánok két hadosztályal visszavonulásra kényszerítették, minek következtében a *Sassulics*-féle hadtest balszárnya védtelenül maradt. Mivelhogy az ellenségtől való megkerüléstől tartottak, az egész vonalon elrendelték a visszavonulást. A japánok nem vették észre, hogy visszavonultunk és egész nap folytatták a tőlünk elhagyott állások lövöldözését. Csak az éjjel bekövetkezésével vonultak előre és szállították meg az állásokat, amikor csapataink már *Haisöngben* voltak. Egy dagesztán lovasezred egy fényes rohammal tüntette ki magát, melyre azért vállalkozott, hogy egy, a japánoktól már majdnem teljesen körülvevett zászlóaljot megmentsen, és rengeteg vért ontott.

Lengyel tüntetők.

Varsó, augusztus 8.

Ugyanaznap, mikor a haditörvényészék összeült, a lengyel szocialista-párt tagjai a legélénkebb utakon tüntető körmenetet rendeztek. Szép rendben, vörös zászló alatt vonultak végig a városban, a lengyel munkásindulót énekelték, az állami épületek előtt pedig forradalmi nótákat daloltak. A rendőrség nem volt elkészülve a tüntetésre s azért segítséget kellett kérnie, aztán szétverte a demonstrálókat.

HIREK

Budapest, augusztus 8.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** *Julius 31-én* új előfizetést nyit a *Budapesti Napló*. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessek tovább.

— **A király látogatása.** *Ischlből* táviratozzák: Ó felsége vasárnap este különvonaton *Marienbadba* utazik *Edvárd* angol király látogatására. A király *Marienbadban* 16-án délután ebédet ad, amelyen, az angol uralkodó is részt vesz. Másnap reggel ő felsége *Karlsbadba* utazik és még aznap visszatér *Ischlbe*.

— **A Boszniában elesett katonák emléke.** A boszniai hadjárat alkalmával a budapesti 32-ik gyalogezred sorából elesett katonák lelkiüdvéért az évente szokásos gyászmisét augusztus 13-án, szombaton reggel 9 órakor tartják meg a budavári helyőrségi templomban. *Várady Géza* katonai apátjelbános celebrálja a gyászmisét, melyen ott lesznek a még életben lévő boszniai bajtársak és a 32-ik gyalogezred tisztikarának és legénységének kiktildöttei.

— **Waldeck-Rousseau betegsége.** A volt francia miniszterelnök állapotáról rossz hírek érkeznek *Párisból*. Az orvosok nem mondottak határozott véleményt, de valószínű, hogy *Waldeck-Rousseau* rákbetegségben szenved. Három hónappal ezelőtt megoperálták és ámbár az operáció sikerült, a betegség egyre tovább terjedt. Egy héttel rá pedig olyan komplikáció állt be, amely csaknem katasztrófát okozott. Az ütéret nem kötődött a kelleképpen és így kétszer is belső vérzés állt be. Egy sebészorvos hamarosan megújította a kötelet, miközben a volt miniszterelnök a nagy vérvesztés miatt elájult. Test-súlyából is sokat veszített. Egy hónappal ezelőtt egyik barátja jachtján *corbeilli* birtokára szállították, ahol eleinte javult az állapota, utóbbi időben azonban ismét súlyosodott.

— **A belgrádi koronázás elhalasztása.** *Belgrádból* jelentik: *Péter* király megkoronázása főképpen a belgrádi metropolitánus a munkája, aki remélte, hogy ilyen módon megnyeri a királyt és a többi mértékadó körök kegyét és rehabilitálni fogja magát. A metropolita ellen ugyanis nagy mozgalom volt, mert beleegyezett annak idején *Sándor* király házasságába s általában egyik támasza volt a régi uralomnak. A szkupstinában sok képviselő a metropolita letételét kérte. Ő azonban éppen ebben a pillanatban lépett elő a király koronázásáról szóló javaslatával. Ennél a dolognál persze neki nagy szerepet kellett volna játszani. A javaslatot *Péter* király elfogadta, a kormány pedig, bár nem valami nagy lelkesedéssel, jóváhagyta. Minél jobban foglalkoztak azonban ezzel a kérdéssel, annál jobban tudatára jöttek, hogy ez az év nem alkalmas az ünnepségre. A koronázás idejét több ízben elhalasztották s épp így megváltoztatták a helyet is, ahol a koronázásnak meg kellett volna történnie. Bár maga az aktus nem jár valami túlságos nagy kiadással, mégis abban a nézetben voltak, hogy a költségvetést nem kell ezzel megterhelni. Olyan pillanatban, amikor az addókat nyegyen százalékkal kell emelni, a szkupstinában kétségkívül sok képviselő szótolt volna a koronázás ellen, ha a kormány ezzel a javaslattal egyáltalán a szkupstina elé lépett volna. A kormány tehát mellőzte ezt és előkészületeket tett a kormányzásra abban a meggyőződésben, hogy a szkupstina utólag mindent jóváhagy, ami tekintettel a királyra, meg is történt volna. Amikor azonban néhány héttel ezelőtt az ország belsejéből olyan hírek jöttek, amelyek rossz aratásról szóltak és azt hangoztatták, hogy ennek következtében a hangulat ott valami nagy ünnepségre meglehetősen kedvezőtlen, akkor elkezdtek a koronázás elhalasztásáról beszélni. Mivel pedig a miniszterek időközben szabadságra mentek, a kormány ebben az ügyben nem foglalhatott újabb állást.

— **Palotaforradalom.** Szenzációsan hangzó hírt jelent a *Rappel* című párisi lap bécsi levelezője. E szerint bécsi diplomáciai körökben azt beszélik, hogy az orosz udvar ultra-konzervatív pártja, amely tudvalevőleg igen hatalmas, nincs meglegedve *II. Miklós* cár működésével. Az orosz kamarilla abban a véleményben van, hogy a cár nem jár el elég érelyesen a forradalmi mozgalmakkal szemben. E körökben állítólag az a terv merült föl, hogy *II. Miklós* megfosztják trónjától és testvérét emelik helyette trónra.

— Birtokvásárlás a Szepességben.

Az eperjesi görög katolikus püspökségnek egy nagyobb birtoka van a Szepességben, amely 3000 hold erdőszélel és vadászterületből, valamint 4000 hold szántóföldből áll s ehhez a birtokhoz tartozik egy szepesi kis fürdőhely is. A birtok azonban alig hoz valamivel többet, mint amennyibe a kezelése kerül. Ez arra indította a jószágigazgatóságot, hogy a birtok eladását ajánlja a püspöknek. Vevők hamarosan jelentkeztek, köztük elsőnek *Hohenlohe* herceg, akinek tudvalegleg már nagy birtokai vannak a Szepességben. Másfélmillió koronás ajánlatot nyújtott be *Kulmann* János volt országgyűlési képviselő is. Az adásvételt csak a kormány jóváhagyásával lehet megkötni. Mielőtt azonban a kormány döntött volna, újabb vevő jelentkezett. Egy bécsi cég *Kulmann* ajánlatánál kétszáz ezer koronával kedvezőbbet nyújtott be. A kormány most szakértőket küldött ki s ezek becsülésétől tette függővé a végleges döntést.

— Cionista mozgalmak. Nagyváradon

tegnap fővárosi kezdeményezők cionista gyűlést terveztek, mely azonban csak felolvasásra szorított. A gyűlésen vagy száz érdeklődő jelent meg s ezek folytonos ellentmondással fogadták *Bokor* fővárosi tanár felolvasását. Utána felszólalt *Fehér Dező* szerkesztő, ki általános helyeslés közben kijelentette, hogy a magyar zsidóknak a cionizmusra nincs semmi szükségük.

Esszékről táviratozzák, hogy a cionista kongresszus feloszlása folytán a napirend hátralévő részét zárt ülésen intézték el. Tegnap dr. *Spitzer* izraelita hitközségi elnök elnöklésével polgári cionista gyűlés volt, amelyben kifejtették a cionista propaganda céljait. Határozatot hoztak s a *Darglova* nevű bécsi cionista egyesületnek, mely a horvátországi cionista mozgalmat kezdeményezte, rokonérzésüket fejezték ki és szodilatitást vállaltak a cionista kongresszus határozataival. A gyűlés, amelyen több mint kétezer ember vett részt, zavartalanul folyt le.

— **Beiratkozás az egyetemen.** A budapesti tudományegyetemen az 1904—1905. tanév első felére a beiratások szeptember elsején kezdődnek meg az egyetem központi épületében. A beírás naponta reggel nyolc órától déli tizenkét óráig tart. A rendes hallgatók az egyetem valamennyi tudományágon és a rendes gyógyszerian-hallgatók félévenként hetvenöt korona tandíjat fizetnek. A rendkívüli hallgatók, ha csak egy tárgyra iratkoznak be és annak a tárgynak heti órái száma az illető három kötelezett heti óraszám felét fölül nem haladja, félévenként harminc koronát fizetnek. Ugyancsak harminc koronát fizetnek azok a rendkívüli hallgatók is, kik több tárgyat hallgatnak, de a hallgatott órák száma az illető karon kötelezett heti óraszám felét túl nem haladja. Azok a rendkívüli hallgatók, kik az illető karon kötelezett heti óraszám felénél többet hallgatnak, az egész tandíjat fizetik.

— **Az inség enyhítésére.** *Kolozsvárról* jelentik: A szárazság miatt bekövetkező inség enyhítésére új bizottság alakult, mely mai értekezletén kimondta, hogy a gazdáknak az utszéli árkokban való legeltetés és a lombtakarmány gyűjtése engedélyezendő s a mezőn a termények felügyeletére nagyobb gond fordítandó. Kimondatot továbbá egy kenyérszótó bizottság létesítése, mely barna lisztet vásárolva kenyeret süttet. Ingyen csupán a munkaképteleneknek ad, a szegényebb osztályoknak önköltségen. A kenyeret a katonai sütődégekben süttetik. A foglalkozás nélkülieket a városból eltoloncoltatják s az élelmiszereket fokozott elővigyázattal vizsgálják. Elhatározták továbbá, hogy a kormányt felkérjük, hogy a tervezett nagyobb építkezéseket (a színház, az egyetemi könyvtár) mielőbb kezdesse meg. Kimondatot azután, hogy lépések teendők, hogy a gazdasági szeszgyárak termékeit legyen szabad a gazdaságokon kívül is használni, hogy a hiszágdák szövetekezet alakítsanak a takarmány olcsóbb beszerzésére és kiosztására. Tervebe vették az ideai szokásos kivilágítást megváltani és annak költségeit az inségek pénztárába adni. Elhatározta egyuttal az insékeket, hogy minden táncmulatság külön megadóztassék a pénztár javára. Az ingyen kenyér és tejeszótó bizottság rögtön megalakult, hogy a gyűjtést jókor megkezdje.

— **Flehve meggyilkolása.** *Pétervárról* jelentik: Az orosz belügyminiszter ellen intézett merénylet alkalmából az orosz rendőrség ismét szégyent vallott: nemcsak, hogy sejtelve sem volt arról, hogy merényletre készülnek, hanem a gyászos eset előtt még alig néhány nappal, arról biztosította a rendőrség *Plehvet*, hogy egész nyugodt lehet, nem fenyegeti semmi veszedelem. Az eddigi vizsgálat nem ért el semmi pozitív eredményt. A merénylő, aki orosz ember, nyugodt és határozott hangon mondogatta:

— Tőlem egy kukkot sem fogtok hallani arról, hogy ki és mi vagyok. Nyomozzatok magatok!

Ilyképpen még hetekig, sőt hónapokig tarthat, amíg a merénylő kiletét megállapítják. Abból pedig, hogy sok gyanus embert letartóztattak, semmi haszna sem volt a nyomozásnak; mert az összezúskivá szálai egészen más irányba vezetnek. Minden olyan hír tehát, amely nagy összeesküvés fölfedezéséről szól, kóholumány, amit gyakran maga a rendőrség hoz forgalomba. Kormánykörökben nagy elkeseredést szült, hogy az állami rendőrség éppen ilyen fontos esetben mondott csődöt annyira s beszélik, hogy az állami rendőrség nemcsak egy minisztert, de még magát a cárt sem tudja bombamerénylőtől megállítani. Azt a hírt, hogy *Plehve* gyilkosának bűntársát kinyomozták, ugy látszik, maga a vizsgálat cáfolja meg. Elfogtak ugyan egy *Sikorski* nevű zsidóembert, aki a *Néván* csolnakázva, egy titkos tartalmú ládikát a folyóba süllyesztett és a csolnakosnak tíz rubel borrhavát adott, de bár ez az ember büntetett előéletű, mégis minden körülmény rácsafól arra, hogy részt vett volna egy nihilista-merényletben. A gyöngén előrehaladó vizsgálat az új miniszter kinevezését is késlelteti. Felsőbb tisztviselői körökben sokat beszélnek a cárnak arról a szándékáról, hogy a belügyminisztériumot a jövőben kétféle osztjára: elkülöníti tőle a rendőrmisztériumot, amelynek vezetését állítólag *Kleigelsz* tábornokra, a mostani kievii kormányzóra bízza. Belügyminisztériumot *Muravjev*en kívül *Obolenszki* herceget, továbbá *Stürmert*, a minisztérium gazdasági osztályának eddigi vezetőjét is emlegetik. A miniszterválasztásnál a cárt inkább az illető jelölt személyes odaadása, semmint szellemi képessége vezeti. *Peterhofban* még eddig nem jutottak szilárd elhatározásra. *Muravjev*et és a többi jelöltet külön kihallgatásra hívták ugyan, de a cárnak még nem beszél velük a kinevezésről.

— **Ügyvédek nyugdíjintézete.** *Temesvárról* jelentik: A temesvári ügyvédi kamara tegnapi közgyűlésében egyhangul elfogadta azt a törvényjavaslatot, amelyet *Plósz* Sándor igazságügyminiszter megvitatt és véleményadás végett az összes ügyvédi kamaráknak leküldött. Az ország ügyvédei között igen nagy az érdeklődés a létesítendő nyugdíjintézet iránt. A huszonnyolc ügyvédi kamara közül eddig huszonkettő kívánja az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetet s változatlanul fogadta el az igazságügyminiszter megbízásából a budapesti ügyvédi kamara által a tárgynak kidolgozott törvényjavaslatot.

— **Vonatösszeállítások.** *Drezdából* táviratozzák, hogy *Zischau* és *Oydn* közt két személyvonat teljes erővel összeütközött. Tíz utas súlyosan megszebesült, nyolc utasnak a sebei jelentéktelenek. Három vasuti alkalmazott sebesülése a legsúlyosabbak. Az összeütközés hibás váltóállítás következtében történt.

— **Tanulmánylátogatások.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének tagjai vasárnap augusztus 7-én *Szalay* Péter miniszteri tanácsos engedélyével megtekintették az új telefon-központot, hol *Katona* királyi mérnök, műszaki vezető szakavatott magyarázatok kíséretében mutatta be a hálózatot és összes berendezéseit. Az egyesület tagjai legközelebb a káposztás-megyeri vízműveket tekintik meg.

— **Leégett templom.** *Strassburgból* táviratozzák: Szombaton éjjel az árvaház teteje kigyulladt. A tűz átcsapott a szomszédos *Magdolna-templomra*, melynek csak a körfalai maradtak meg. A templom régi üvegfestményei megsemmisültek. A kárt másfél millióra becsülik. Az árvaház minden lakója megmenekült.

— **Halálozás.** *Gross* Zsigmondné, született *Berliner* Szidónia hosszas szenvedés után 38 éves korában meghalt Budakeszin. Az elhunytat, — akiben *Biró* Márk, az Általános Bank részvénytársaság cégevezető irodafőnöke nővérét gyászojla — holnap, kedden délután négy órakor kísérik örök nyugalomra a budapesti új izraelita temető halottasházából.

— **Tüzek.** Az egyre tartó szárazság a tűz munkáját kegyetlenül megkönnyíti. Napról napra újabb tüzekről érkeznek jelentések a fővárosból, vidékről és külföldről egyaránt. *Danubius-gyárban* és a *Hofherr* és *Schrantz*-féle faterlepen pusztított tüzekben kivül sok tüzeset volt még tegnap a főváros környékén. A *Fazekas-erdőben* másfél holdnyi területen égett el a fű. Ugyancsak fűgések voltak a *Pau-lowszky-vámnál*, a *Kutvölgyi-uton*, *Kőbányán* a *sertésszállások* mellett és a *Fehérvári-uton*. — *Liptóvármegyében* nemcsak a községekben, hanem az erdőben is napirenden van a tűz és rettenetes pusztítást visz végbe. A legutóbb *Liptó-Szent-Miklóson* pusztított tüzvész hivatalos becslés szerint 380.000 korona kárt okozott, melyből a biztosítás révén csak a harmadrész térül meg. Két nap óta a 2300 méter magas *Nagy-hegy* erdeje áll lángokban és a füstfelhő az ég északi részét teljesen elborítja. A hatóság a lakosságot karhatalommal rendelte ki az oltáshoz. — *Esztorgomból* jelentik, hogy *Nagysallón* óriási tűz pusztít. 225 ház, sok melléképület és takarmány égett el. Az oltásra összegyűlt tüzoltóság semmit sem menthetett meg. A *Grác* közelében lévő *Fernic* községben tegnap este tűz ütött ki, amelynek tíz épület esett áldozatul. A község egész termése, takarmánya és marhaállománya odaégett. A tüzet a község határán gyakorolozó lovaszszázad oltotta el. — *Nagyváradról* jelentik: *Vaskoh* község tarlója a gyermekek vigyázatlanságából kigyulladt és 30 holdon leégett. A tűz átterjedt *Alsóverzár* község határára, ahol a legelőt elpusztította. — *Iplórol* táviratozzák: Ma éjjel *Zavadván* tűz ütött ki, mely öt lakóházat a gazdasági épületekkel együtt elhamvasztott. — A Nagyváradtól két s fél órányira fekvő *Sály* község lángokban áll. A tűz este 8 órakor ütött ki és a dühöngő szél következtében rövid idő alatt 10 ház állott tüzhöz. A tüzhöz álló község küldőnc utján kért segítséget a szomszédos községektől, amelyek el is küldték sorra tüzoltóikat.

Lembergből táviratozzák, hogy az *oleskői* tőztelep három nap óta ég. Eddig 120 holdnyi telep pusztult el. — Nagy tűz pusztított tegnap *Zaaim* közelében a *Löwenstein*-féle gőzmalomban. *Brünni* tudósítónk táviratozza, hogy a malom égésekor egy lakóházban egy munkás és felesége odaveszett, egy 40. gyalogzredbeli katona a mentésor a vízzel felt árokba fult és igen sokan megsebesültek.

Ma délután tartották meg a tűzvizsgálatot a ferencvárosi dohánygyárban, dr. *Baráth* János helyettes kerületi előljáró elnöke alatt. A bizottság konstataulta, hogy a gyár raktárhelyiségének tizenhatos számu raktárában, ahol a tüzvész pusztított, hetek óta nem dolgoztak. A helyszínen megtartott szemle és a mai kihallgatások alapján is az a meggyőződés a bizottságnak, hogy vagy a harmadik emeleten nyitva tartott ablakon, vagy a padláson elhelyezett szellőztető készüléken keresztül a szomszédból beröppent szikra gyújtotta meg a száraz anyagot s a tűz azután lefelé terjedt. A kár anyagban 760.000 korona, épületben 28.000 korona. A megmentett raktárépületben tízmillió korona értékű dohányára van elraktározva.

— **Meglopott hercegnő.** A monakói hercegnő, mint *Párisból* jelentik, tegnap vakmerő módon meglopta egy fiatalember. A tolvaj azzal az ürüggyel hatolt a hercegnő lakásába, hogy a villamos órákat kell megvizsgálnia. Egy fülkében elbujt aztán és várt, míg a lakásban egyedül lévő komorna is eltávozott. Mikor magára maradt, feltörte az ékszeres szekrényt és elvitte a hercegnő hatvan ezer frank értékű diadémját és még tizenöt ezer franknyi ékszert. A rendőrség nyomozza a tolvajt, de még eddig eredménytelenül.

— **Házasság.** *Stux* Hugó, a *Stux* Gyula s Hugó gabonabizományos cég főnöke, ma délen esküdtő örök hűséget a dohány-utcai zsidó templomban *Stein* Reha kisasszonynak, *Stein* Mátvás bankár leányának. Az esküvő nagy és díszes közönség jelent meg; a tőzsdetanácsosok és az összes budapesti bankok és gabonakereskedő cégek főnökei is ott voltak. Esküvő után lakoma volt a Hungaria-szállóban.

— **A pénzgyárosok ígéretel.** Nagyváradról jelentik: A csendőrség letartóztatta *Tapaszi* Józsefet és *Szabó* Lajost, akik hamis pénz ígéretével nagyszámú csalásokat követtek el. Szabó mint egy hamis pénzgyár felügyelője szerepelt, bejárta Biharmegyében a módosabb parasztokat és háromszor annyi hamis pénzt ígért jó pénzért. Másnap megjelent *Tapaszi* mint igazgató és felszedte a pénzt. Miután a hamis pénzt nem kapták meg, az illetők feljelentették a csalást. A becsapottak között van a községi bírós.

— **Tisztviselői jubileum.** A székesfővárosi levéltárban ma egy derék hivatalnokot ünnepelek, *Füry* Jánost, aki, mint nyugalmazott főhadnagy, ezelőtt 25 évvel lépett a főváros szolgálatába s ezt az időt csaknem teljesen a levéltárban töltötte. Ma reggel a levéltári személyzet összegyűlt a hivatalban s dr. *Toldy* László főlevéltáros szép beszédben üdvözölte a jubilánst s fölolvasta *Halmos* János polgármester levelét, amelyben elismerését fejezi ki *Füry*nek az eddigi hasznos működéséért.

— **Rabívilág Szerbiában.** Napról-napra véres rablógyilkosságokról adnak hírt a belgrádi lapok. Egész fegyveres bandák működnek a szerb országutakon, megtámadják a kocsin utazó kereskedőket, a vásárról hazatérő parasztokat és a kifosztottak sokszor életükkel fizetik meg ellenállásukat. Magános kereskedők már nem is mernek ott utra kelni, a zűlésgárusok fegyveresen mennek a vásárokra, ami mind tetemes károkat okoz az ország kereskedelmének. A szerb rendőrmiszter most erélyes rendeletet intézett a prefektusokhoz és meghagyta, hogy a fegyházból kiszabadult rabokat helyezték rendőri felügyelet alá. A garázdálkodó utonállók ugyanis legnagyobb részben fegyházból kerültek ki. Valószínűleg a rendőrséget is újraszervezik, hogy megtisztítsák az országutakat e rablóbandáktól.

— **Tűzvész Toulonban.** Toulonból táviratozták, hogy ott tegnap éjjel nagy tűz pusztított a tengerészeti arzenálban. A tűz tegnap valamilyen éjjel után a főrészben tört ki, melyben az ácsmunkások dolgozóhelyei, az olaj, bór és egyéb szerek raktárai, valamint az általános vezetés irodahelyiségei foglaltatnak. Jobbra és balra a torpedók javítására szükséges tartók vannak, a közelben pedig villamos művek, melyek a gyárat világossággal látják el. A tűz oltsára katonaság jelent meg. Több katoná megsebesült. A tűz a Vaubantól tervezett hajóműhelyeket teljesen elpusztította. A tűznek több műhely, nagy bór- és fakészlettel, valamint rajzóanyaggal esett áldozatul. A kárt egy millió frankra becsülik. Egy torpedónaszád megsebesült. Azt hiszik, hogy a tűz a villamos vezetékek rövidzárlata következtében keletkezett.

— **A méhészegyesület ellen.** Az országos méhészegyesület reformjának tisztgató küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban gróf *Tisza* Istvánnal mint belügyminiszternél és *Tallán* Béla földmivelségi miniszternél. A küldöttség vezetője, *Morzsányi* Károly előadta a reformpártiak több panaszát az egyesület vezetése ellen. A miniszterek megígérték, hogy alapos és szigorú vizsgálatot indítanak a dologban.

— **Veszedelem kísérlet.** Vakmerő kalandra vállalkozott az elmúlt napokban két norvég újságíró. Hogy kipróbálják *Dönvig* hajóskapitány tengeri mentőkészülékét, egy viharos napon hajóra szállottak az Északi-tengeren és kiűnt a szabad tengeren a bádoggyaló-alaku mentőkészülékben a csapkodó hullámokra bízták magukat. *Dönvig* kapitány találmánya új korcsokat nyit meg a hajótörések történetében. Több méter széles, gömbalaku, légmentesen elzárt készülék ez, amely a levegőt egy hosszú kéményen át kapja és elmes szerkezetével nem borulhat fel a legnagyobb hullámviharban sem. Az utas kényelmesen elhelyezkedhet benne, több napi konzervvel van ellátva és jelt lehet adni róla a közeledő hajóknak. Az újságírók, *Elvstad* János és *Ludvigsen* Lajos beleültek a terjedelmes mentőkészülékbe a hajó utasai és a legénység előtt, majd a viharos tengerbe dobták a készüléket, amely egy pillanatra a víz alá merült, azután felbukkant a felszínre. Harsogó éljenzés kísérte az experimentálókak kalandos utjukra. A hullámok messzire eldorták őket a hajótól és valószínűleg több napig a tengeren maradnak, míg valahol partot érnek vagy egy hajó fel nem veszi őket. Néhány kilométer távolságban voltak, amikor a készülék vékony kéményén át füstfelhők

szállottak fel, jelezve, hogy az utasok kedélyesen főznek maguknak ennivalót.

— **Eső. Nagykanizsáról táviratozzák:** Nyolc heti szárazság után ma este három óras kiadós eső volt. Az égboltozat borult és még van kilátás esőre.

— **Letartóztatott család.** A rendőrség ma kézrekerítette *Sorger* Jakab foglalkozás nélkül való oszavargót, aki dr. *Kovács* Sándor név alatt könyvirodalmányokat gyűjtött koholt cölökra. Legutóbb a Testi és Szellemi Fogyatékosokat Gyámoltó Országos Egyesület jótékony alapjának ürügyén harcosolt pénzt, de a rendőrség tetten érte és letartóztatta.

— **Ipariátság és eltoloncolás.** A kereskedelmi miniszter egy iparhatósági ítélet fölívizsgálása kapcsán kimondotta, hogy iparhatósági ítéletekben az eltoloncoltatás iránt való rendelkezéseknek helye nem lehet, miután az ilyen intézkedésre a rendőrségek illetékesek.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Három pénzhamisítót tartóztatott le tegnap a rendőrség a központi vásárcsarnokban. *Vallai* János, *Husz* Ignác és *Csogó* Márton *haraszti* napszámások hamis egykoronások hoztak forgalomba és a rendőrség megállapította, hogy a hamis pénzt *Vallai* János *haraszti* szőlőjében gyártották, ahol meg is találták a gyártáshoz szükséges anyagot és szerszámokat, egy csomó hamis pénzzel együtt. A három pénzhamisítót ma átkísérték az ügyészséghez.

— **Templomszentelés.** A *szolnai* evangélikus egyházközség tegnap szentelte be új templomát. A szentelést dr. *Baltik* Frigyes püspök magyar nyelven végezte nagy segédlet mellett. A szentelés után beiktatták *Kiss* lelkész.

— **A hegyek áldozata.** *Innsbrucki* távirat jelenti, hogy *Purgshofer* gramischi óras ma lezuhant a Zugspitzeről és holtan terült el a mélységben.

— **Életuntak.** *Kaliberha* Antal csehországi származású szígyártó ma délelőtt tizenegy órákor az upjesti temetőben, a neje sirján föbelötte magát. Haldokolva vitték a kórházba. — *Géczy* Mártonné született *Szokolics* Valéria ma délután két órákor a Tisza Kálmán-tereken késsel kétszer a mellébe szurt. Esméletlenül esett össze. A mentők a dologkórházba vitték.

— **Ishias,** köszvény, rheuma, esontörések és ezek utóbajai ellen biztos gyógyulást nyújtanak a *Herkulesfürdő* világhírű kéndús és sós melegforrásai. A tartózkodás a délmagyarországi Kárpátok ózondus hegyi levegőjében kiválóan egészséges. Augusztus 26-tól kezdve 50% árkedvezményt ad a fürdőigazgatóság.

— **A Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, augusztus 14-ikén nyílik meg újra a Fővárosi Orfeum. Az igazgatóság a nyári szünet alatt teljesen újjalakította a nézőteret és a színpadot. A vasfüggöny, most teljesen elzárja a nézőteret a színpadtól, ami tűbiztonság szempontjából föltölte célszerű. A megnyitó műsor a legkiválóbb attrakciókból áll és a Tarka színpad is új darabbal kezd meg a szezon. Az Orfeum szellőztetése oly kitűnő, hogy a nézőtér hőmérséklete a legmelegebb napokon is 16 fok Fahrenheit. A megnyitó előadás negyedkilencor kezdődik.

Szilágyi Dezső emléke.

Budapest, augusztus 8.

Kegyeletes ünneppel kötötte össze tegnap a Magyarországi Kárpátgyesület Tátrafűreden tartott évi gyűlését. Az egyesület tagjai és a nagy számban megjelent előkelő vendégek a közgyűlés után *Tarajkára* rándultak a Szilágyi Dezső-emlék ünnepies leleplezéséhez. A gyűlés *Műnnich* Aurél elnöklele alatt, a tagok élénk részvételével folyt le. *Plóza* Sándor és gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterek képviselték a kormányt és ott voltak még *Perzel* Dezső és báró *Feilitzsch* Artur képviselőházi elnökök, *Darányi* Ignác, gróf *Hadik-Barkóczy* János, gróf *Degenfeld* Lajos, gróf *Csáky* Zenő főispán, *Chorin* Ferenc, báró *Herzog* Péter, *Ráth* Péter, *Wolfner* Tivadar, *Kubinyi* Géza, *Rosenberg* Gyula, *Szerb* György, *Várady* Béla miniszteri tanácsos, dr. *Högyes* Endre egyetemi tanár és sokan mások.

Az elnök megnyitva a gyűlést, tolmácsolta *Frigyes* főhercegnek, az egyesület védnökének üdvözlését, majd bejelentette, hogy ő felsége megengette, hogy ezental az ő nevében gyűjtsenek tagokat az egyesület számára. A közgyűlés ezután elhatározta, hogy *Frigyes* főherceget, valamint gróf *Csáky* Albin tisztelbeli elnököt sürgőnyileg üdvözlik. Majd áttérték az elnöki jelentésre, amely

az egyesület hazafias és kulturális tevékenységének hű képét adja. A jelentést tudomásul vette a közgyűlés és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a kormány tagjainak, kik az egyesület törekvéseit támogattak, továbbá *Bruchsteiner* Jakab budapesti gyárosnak, aki 1500 vasból készült jelzőtáblát ingyen bocsátott az egyesület rendelkezésére, *Weisz* Miksának, aki saját költségen ísványt építtetett a nagyszalóki csucra és másoknak. Tudomásul vették a számvizsgálóbizottság jelentését s a jövő évi előirányzatot 35.593 korona bevétellel és 32.610 korona kiadással állapították meg. Muzeumi örök Husz Jánost választották meg. Az osztályok és a Kárpátmuzeum évi jelentése szép haladásról tanuszkodnak. *Fischer* Miklós ügyvivő előn elterjesztése megállapították a jövő évi számos menedékház és utak építését, valamint az utak teljesére vonatkozó programot. Miután még 20 darab *Frigyes* főherceg menedékházi sorsjegyet kisorsoltak, az elnök a gyűlést berekesztette.

Gyűlés után a közönség *Tarajkára* vonult a Szilágyi Dezső nevét viselő emlékműhöz, amelylyel az egyesület róta le a kegyeletét a nagy magyar államférfi iránt. Az emlék hatalmas falazat, beleillesztve Szilágyi Dezső medaillon-alaku bronz-mellképe. A mellkép *Istók* szobrász jeles alkotása. A falazatból vasszerkezetű kilátótorony emelkedik gyönyörű kilátással kinalva meg a nézőt.

Délután egy órákor kezdődött az emlék leleplezők ünnepe. A Hímsusz akkordjai után *Műnnich* Aurél méltatta nagyszabásu beszédben Szilágyi Dezső életét, miközben lehullott a lepel a bronzszoborról.

Egy szellemőriás emléke vezetett bennünket ide: Szilágyi Dezső, a nagy jogász, a bölcs államférfi, igaz magyar hazafi és mindezek mellett — ugymond — a lelkes Tátra- és turistabarát kegyeletes emléke. Történetünk utolsó évtizedének lapjait forgatva minden magyar ember tisztelettel megáll a kiváló férfi alakjánál. Minden tettét, minden nyilatkozatát a méltó tudományosság és igaz hazafiság jellemezte, lángelméje besugározta környezetét és fényt, dicsőséget terjesztett. Amellett Szilágyi az erőfeszítő szellemi munka után tudott lelkesedni a természet szépségeiért. Éppen az a helyen, ahol az ünneplők most együtt vannak, tette meg nyárról-nyárra napi sétáit és a természet magasztossága iránt való rajongás tükrözését a Tátráról, a természet és gyönyörű, amelyfeltárni, megismerni és megismertetni, azokat könnyen hozzáférhetőkké tenni a Magyarországi Kárpátgyesület főcélja. Ő ezt méltányolta, majd a legjobb példával haladt elől. Közvetlenül hirtelen bekövetkezett halála előtt is lelkesedéssel beszélt a Tátráról, a természet és gyönyörű, amelyhez egész egyénisége vonzotta. A Kárpátgyesület nyomban halála után elhatározta, hogy a turistika barátjának és támogatójának emlékét megörökíti. Az emlékmű közadakozásból és a kormány támogatásával létrejött és hirdeti halálunkat, tisztelünk Szilágyi Dezső iránt. A szónok emelkedett fohással fejezte be beszédét, amelyet a közönség mély figyelemmel és tetszéssel hallgatott végig.

Az ünnep ezzel véget ért és délután három órákor ebédre gyűlt össze a díszes társaság. Előnöknek *Darányi* Ignác, volt földmivelségi miniszter emelkedett szólásra.

Három éve múlt július 26-án, — ugymond — hogy utóljára láttam Szilágyi Dezsőt Karlsbadban. Félkerestük őt többen barátai, akiknek tiszteletére ebédet adtam. Akkor hivatalom volt őt felköszönteni. Erthetetlen elfogadás vett erőt rajtam, bár semmi jel sem mutatta korai végét. Mit jelentett Szilágyi Dezső élete Magyarországnak? Szilágyi maga egy egész hadsereget teremtett a politikai, szellemi és erkölcsi világban. Erős elfogódasomat, fájdalom, harmadnapra megértettem, mert, mint a hatalmas tölgy, kettétörtött Szilágyi életpályája. Maga a halál sem vette fel szemben vele a küzdelmet. Mintha attól félt volna, hogy egyenlőtlen harcba megy. Talán ezért terítette le orozva. Szilágyi esodálton vonzódással viseltetett a Tátra iránt, bár az ő bölcsőjét a Körös partján ringatták. Szellemi ruganyosságát testdézsel akarta visszanyerni. Kereste a küzdelmet, kereste az akadályokat nemcsak a szellemi világban, hanem a fizikai téren is. Legkedvesebb társasága ezek a bércék és fenyvesek voltak, legkedvesebb zenéje a patak csörgése. E bércéken festette ki magának a nagy Magyarországi jövővédő képét. Olykor-olykor komoly kétség, komoly aggodalmak tépdesték nagy lelkét. Ezek a tinédcsék tosznak tanusogot az ő érző szívről. Hőmezők alatt is szokott zöld vetés tenyészni és sokszor éppen a hó az, ami a zöld vetést a kora fagytól óvja. Nem lehetett kis sziv az, melyben annyi hazaszeretett tudott elférni. Nem lehetett kis sziv az, amely a magyar népet annyira szerette. Még hattudalában is, a július 26-iki emlékezesen napon a magyar nép nagy rétegeit és azok érdekeit kötötte szívünkre. Az ország ellen-

keső déli határán egy új telepítvény, a legszebb magyar falu az ő nevét viseli immár és egyszerűsége mind hirdeti az ő nagy érdeklődését a szegény magyar ember sorsa iránt. A szónok végül Szilágyi Dezső emlékére őríti poharát.

A közönség a lelkes tetszénnyilvánításokkal közbeszakított beszéd után elénelkelte a Szózatot, majd gróf Khuen-Héderváry Károly miniszter megköszönte a Kárpátgyűlésnek, hogy szobrot emelt Szilágyi Dezsőnek, Ploss Sándor miniszter az egyesület fejlődésére emelte poharát. A lakoma során még számos tózt hangzott el.

Gróf Hadik János országgyűlési képviselő tegnap felszólalása folytán máris többen nagyobb összegeket jegyeztek Szilágyi Dezső sír-emlékére. Az országos gyűjtést az ősszel fogják megindítani. Gróf Tisza István miniszterelnök volt az első, aki az emlék leleplezése alkalmából a felállítandó síremlék céljára táviratilag 500 koronát jelentett be.

FŐVÁROS

(*) A közigazgatási bizottság ma délelőtt ülést tartott, Halmos János polgármester elnöklése mellett. Az adófelügyelőség, a tisztviselők, a rendőrség és a börtönvizsgáló bizottság terjesztették elő jelentést az ülésen.

Az adófelügyelőség jelentette, hogy július hónapban a közvetlenül az állampénztárnál 3.231.315 korona 63 fillérrel fizettek be, míg tavaly júliusban 2.912.610 korona 45 fillér volt a befizetés s így az idei július hónapban az eredmény 318.705 korona 18 fillérrel kedvezőbb. A székesfővárosi adópenztárnál július hónapban 1.196.260 korona 65 fillérrel fizettek be, tavaly júliusban 287.131 korona 40 fillérrel s így az idén az eredmény 909.129 korona 25 fillérrel több. E szerint, az 1904. évi július hónap összes befizetés eredménye, a tavaly júliusnál 1.227.834 korona 43 fillérrel volt több. A közvetett adók kedvezően folytak be.

Dr. Magyarevics Mladen tisztviselő főorvos jelentése szerint, noha a vörheny betegségek esetei, a múlt hónaphoz viszonyítva, csökkentek mégis mivel ez a fertőző betegség még mindig nagy számban fordul elő, a székesfővárosi közegészségügyi állapota kevésbé kedvező. A többi fertőző betegségek általában csökkentek; a halálosok számában lényeges változás nem történt. Született július hónapban 1920 gyermek; meghalt 1196 ember s így a születések 724 lélekkel mulják fölül a halálosok számát. A főváros összes köz- és magánkórházaiban 10.945 fekvő és 11.903 járó beteget kezelték. A hajléktalanok menedékházaiban 23.820 egyén kapott szállást.

A székesfővárosi rendőrség bejelentette a jelentését az 1904. év első feléről, valamint július hónapról is. A félévi jelentésben kiemeli a rendőrség, hogy a kereskedelmiügyi minisztériumnak az a rendelete, amely szerint a villamos vasúti kocsi belsejében az állóhelyeket megszüntette, a forgalomban semmiféle nehézségeket sem okozott. A hordárok dolgában kibocsátott szabályrendelet is szövege teszi a jelentés, majd arról szól, hogy az idei első felében olyan esetek, amelyek a közbiztonságot nagyobb mértékben veszélyeztetették volna, gyakrabban nem fordultak elő. Július hónapban 1622 büncselekedet nyomozását fejezte be a rendőrség; ezek közül 204 az ember élete és testi épsége s 1290 a vagyon ellen irányult. Letartóztatott július hónapban 174 egyént s ezek közül 169-et állítottak a bíróságok elé.

Megtette ma a jelentését a börtönvizsgáló-bizottság is. A bizottság augusztus 5-ikén megvizsgálta a törvénykezési épületben levő büntető-törvényszéki fogházat és a Moosonyi-utcai rendőrségi fogházat és toloncházat. A legnagyobb mértékben kifogásolja a küldöttség a férfi, valamint a női közös zárkák piszkos, férgeggel telt és igen hiányosan szellőztethető helyiségeit; továbbá, az ugynevezett polgári szobákban levő fekvőhelyek silány állapotát. A kórházi termek is igen sok kivánnivalót hagynak fenn. A bizottság megtette a helyzet javítására vonatkozó javaslatát, amit a közigazgatási bizottság elfogadott. A jelentést fölterjesztik a belügyminiszterhez. Ezek után föllebbezéseket intéztek el.

(*) A kenyérdrágaság ellen. Bíró Henrik, a fővárosi törvényhatósági bizottságának tagja, indítványt adott be a tanácsnak a kenyérdrágaság ellen. Védelmet kér az indítványozó a pékek ellen, kik a kenyér árát és főzre a barna kenyér árát, egy közgyűlési határozatra támaszkodva, horribilis módon emelték. A fővárosi polgárainak kizsákmányolását most, amidőn az őszi és drágaság szomorú jelei már jelentkez-

nek, nem lehet tűrni, — mondja az indítványozó. Eppen ezért hatósági pékműhelyek felállítását és ingyenykenyer-osztó helyiségek létesítését ajánlja Bíró. Az indítványt több bizottsági tag adta át ma délelőtt a polgármesternek, ki megígérte, hogy a kérelmet teljesíti s a részletek megbeszélése céljából péntek délelőtti rendkívüli tanácsulást hívott össze. Érdekes, hogy ma már számos pékmestert kiakasztotta az új árjegyzéket.

(*) Az adószámviteli számtanácsosok. A székesfőváros hatósága az adószámviteli osztályhoz szervezett tiz számtanácsosai állás közül ötöt az első osztályba helyeztet, 4400 korona fizetéssel és 1200 korona lakáspénzzel, az adószámviteli főnök javdalmazását pedig 4900+1600 koronában állapította meg. A belügyminiszter ma érkezett leiratában, tudatja, hogy ezt nem hagyja jóvá, mert a főváros kedvezőtlen pénzügyi helyzete nem engedi meg a fizetések ily nagyarányú megállapítását, de azért sem hagyja jóvá, mert ezek a javadalmazások túlhaladnak a megfelelő állami állások fizetéseit s ehhez ő nem járulhat hozzá.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Az Operaház magyarsága. Mader Rezső a Magyar Királyi Opera igazgatója, ki jelenleg Ostendében van, a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

Csak most jutott kezemhez a bécsi *Neues Wiener Journal* augusztus 2-iki száma, melyben Eötvös Károly képviselő úr képviselőházi beszéde ületéből, egy rosszakaratú és teljesen valótlan támadást intéz a Magyar Királyi Operaház ellen. A bécsi újságnak erre a magyarellenés kirohanására a következő nyilatkozatot küldtem be, közlés végett:

Vonatkozással augusztus 2-iki számában *Magyar művészcigányok* cím alatt közzét, a Magyar Királyi Opera művészi viszonyaira vonatkozó cikkére, indítva érzem magamat megjegyezni, hogy a cikkben foglalt állítások a valóságnak egyáltalán meg nem felelnek. Elsősorban arra a tényre kell rámutatnom, hogy a Magyar Királyi Operaház tekintélyes száma, előkelő hazai énekek felett rendelkezik; másodsorban arra, hogy a mióta, az intézet az én vezetésem alatt áll, legbüzböbbs törekvésem oda irányult, hogy egyrészt az egyes előadások művészi színvonalát emeljem, másrészt pedig, hogy a vegyes-nyelvű előadások számát minél kevesebbre korlátozzam. Fenntartom magamnak, hogy e két tényt, későbbben részletes statisztikai adatokkal igazoljam.

Mader Rezső

a Magyar Királyi Operaház igazgatója.

** Az Uránia-Színház megnyitása. Az Uránia-Színház kéthavi szünet után, augusztus 18-án nyitja meg ismét kapuit a nagyközönség számára. Megnyitó előadásul *Peterdi Sándornak A gyorskocsitól — a gyorsvonatig* című darabja kerül színpadra.

** Budai Nyári Színház. A Budai Nyári Színház legközelebbi ujdonsága *Feld Mátyás és Faragó Jenő Az aszfaltbetyár* című bohózata lesz. A darabot szombaton mutatják be.

** A Kis Színházban holnap, kedden *Fereny Károly*, a Királyszínház tagja vendégszerepelt. Legközelebbi ujdonságul színpadra kerül egy *Kiscsev* címe zsidó daljáték.

** Népligeti Színház. A népligeti nyári színházban naponta telt házi nézők végig az előadásokat. Különösen tetszik A *csárdás leánya* című népszimni, melynek fő női szerepét holnapról kezdve *Zala Kató* játssza.

** Színészkisiskola beiratkozás. Rákosi Szidi magánművésziskolájában augusztus 26-án kezdődnek a beiratkozások. Jelentkezni lehet a naptól kezdve délután 4—6-ig az iskola helyiségében, Kerepesi-ut 26. szám alatt.

SPORT

.. A budapesti Polóklub győzelme. *Majna-Frankfurtból* táviratozzák: Az itteni polóversenyenél a budapesti Poló-klub hat goalal 3 ellenében győzött a hamburgi poló-klubbal szemben.

.. Athletikai meeting. A *Budapesti Athletikai Klub* tegnap délután az Erzsébet királyné-uti pályán atletikai meetinget rendezett. Szép-zámu közönség nézte elismeréssel a versenyt, amelynek eredménye a következő:

100 méteres síkfutás. 1. Rostocky Postatak T. S. E. 2. Molnár Béla B. A. K. *Magyasugrás* (hep.) 1. Dános Árpád B. A. K. 2. Pick Hugó B. A. K. *Hármasugrás* (hep.) 1. Gulyás Dezső F. T. C. 2. Schönfeld Aladár F. T. C. 804 1/2 méteres síkfutás (hep.) 1. Bodor Üdön Postás. 2. Halász Géza B. A. K. *Sulydobás* (junior). 1. Halmos Károly P. T. T. S. E. 2. Kósa Tibor M. A. C. 200 méteres síkfutás. (Lep.) 1. Déri Emil B. A. K. 2. Alt János Arad. *Fel angolnértföldes gyaloglás*. (Lep.) 1. Manglitz Ferenc F. T. C. 2. Blau B. A. K. *Távolugrás* (Lep.) 1. Pártos Géza (B. A. K.) 2. Gulyás Dezső Föv. T. C. *Diszkoszdobás* (junior). 1. Alt János Arad, 2. Manglitz Ferenc. *Labdatávugrás*. 1. Rapos Béla (B. T. C.) 2. Gulyás Dezső Föv. T. C. *Egy angolnfd síkfutás* (hep.) 1. Molnár Béla B. A. K. 2. Radóczy Károly M. U. E.

Nyiltér.

Egyéves önkéntesek részére a legelőszobában és legelőszobában készült az egyenruhafelszerelés, részére küld díjtalanul árjegyzéket, részére sorozás és áthelyezés kérvényintésként díjtalanul küld. a legelőszobában polgári ruhát készíti. Tiller Mór és Társa, Bpest, Váci-utca 35. cs. és kir. udvari szállítók.

Egy ebédő és egy hálószoba

butor elköltözés végett olcsón és sürgősen eladó, megtekinthető reggel 9 óráig és délután 1 és 2 óra közt Andrássy-ut 9. III. 7.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Esküdtek kisorsolása. Ma délelőtt sorolták ki a pestvidéki törvényszéken *Verebély Ignác* táblabíró elnöklésével az esküdtszék ezidei harmadik ülészakára berendelő harmón rendes és tíz pót-escüdthírt. *Rendes esküdtek lettek:* Tenczlinger Mihály (Vác), Watty Gusztáv (Pomáz), Beretvás Tamás (Kispest), Krauze Géza (Issaszegh), báró Bornemisza Béla (Visegrád), Balkányi Albert (Újpest), Mihályfy Sándor (Rákospalota), Wohl György (Pomáz), Jakobi Lányi Sándor (Rákospalota), Bakonyi Kálmán (Vác), Hanák József (Nagytétény), Siráky Lajos (Vác), Deresényi Dezső (Vác), Vitzteley Zsigmond (Budakesz), Fereny Tibor (Kistétény), dr. Oberlaender József (Vác), Ujváry Ignác (Kisorozs), Fogler Károly (Szentlőrinc-káta), Kersen Mihály (Újpest, Hajós Emil (Szentmártonkőta), Kupfer Ferenc (Csömör), Koczán László (Maglód), Chikán Ferenc (Nagykátá), Rákóczi István (A.-Dabas), Szemere Huba (Gomba), dr. Szűcs Zsigmond (Ócsa), Krapp Mihály (Újpest), Magyar Kossa Sámuel (Tápiószentmárton), Teuber Ferenc (Vác) és tornyai Schossberger Lajos (Kartal). — *Pótagok lettek:* Wild Károly, Fazekas Béla (Soroksár), Krakker Kálmán (Vác), dr. Forgó Kálmán (Vác), Szabó János (Vác), Joachim Gábor (Ácsa), dr. Miskolczy Leó (Kispest), Gyarmathy Gyula (Uri) és Jánosfy Kálmán (Pesthidegkut).

§§ Vasutasok pöre. *Szegedről* táviratozzák: A szegedi törvényszék büntetőtanácsa ma kezdte a szegedi vasutasok porének tárgyalását. A vádlottak padján tíz vasutas ült. A vádlottak kihallgatása után a tanak hallgatták ki. Ezek közt *Bogyos* állomásfőnök nem emlékezik arra, hogy kik állították meg április 19-én a szegedi állomáson a Budapestre érkező és Temesvár felé menő vonatot. *Stelcel* helyettes üzletvezető lényegtelen dolgokat mondott, míg *Szigeti* föllenőr azt vallotta, hogy a vádlottak be-bejártak, de őket munkára senki fel nem szólította. A tanak a vádlottakra terhelő vallomást nem tettek. A tárgyalást holnap folytatják.

§§ Meghalt Mátyás király. Meghalt Mátyás király, oda az igazság... — ezt a mondat választotta magyarellenés cikksorozata címül *Motia* János, a *Libertatea* vérésszáj szerkesztője. A cikk tele volt rágalommal és vádaskodással a magyarság ellen. De a kolozsvári járásbíró pörbe fogta a *Meghalt Mátyás király* szerzőjét és cikkéért kéthónapi államfög-

háza ítélte. Az ítélet bejárt minden fórumot s miután mindenütt jóváhagyták, Motia tégnap jelentkezett a kolozsvári államfőbiztos igazgató-ságánál, hogy büntetését megkezdje.

88 A furlangos lókupec. Reichard Pál budapesti fuvarosmester ez év áprilisában leutazott Székesfehérvárra, hogy az országos vásáron két lovat vegyen. Mielőtt kiment a vásártérre, hozzácsatlakozott egy Simon Lajos nevű lókupec és fölajánlta neki szolgálatát a lovak vétele körül. Reichard szívesen fogadta az ajánlközést, s mindjárt meg is kérte, hogy eltörött kocsiját javíttassa ki, mely célra átadott neki ötven koronát. Reichard meggondolatlanul elmondta kíváncsiskodó társának, hogy odahaza szép összeg megtakarított pénze van, s ha olcsón jó lovakat tudna venni, akkor felesége táviratival azonnal elküldené a szükséges pénzt. Ennek hallatára Simon elvált Reichardtól és Reichard feleségéhez hamis táviratot meszeltett, melyben Tógl Lajos székesfehérvári kereskedő címére ötven koronát kért táviratilag Reichard nevére. Ezután elment Tölghez, bemutatta magát mint Reichard Pál s kérte, hogy igazolja a postán, ha megérkezik a pénz. Az asszonyának azonban nem volt pénze kézműl négy-száz koronánál, s csak ennyit küldött, míg Simon akadály nélkül föl is vett s még aznap éjjel az egész pénzt elmulattá. Csakhanan kiderült a csalás és Simont elfogták. A budapesti törvényszék ma tárgyalta Simon büntetését s a ravasz lókupecet csalás és sikasztásért nyolchónapi börtönrre ítélte.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, augusztus 8.

(Hivatalos.) *Alexejev* helytartónak a cárhoz intézett tegnapi keletti mukdeni távirata a következőket tartalmazta:

A hajóparancsnoktól ma Port-Arthurból érkezett táviratok jelentik: A *Baján*, *Aszkold*, *Pallada* és *Novik* cirkálók, valamint az ágyunaszádok július 26-án kiindultak, hogy az ellenséges állásokra löjjenek, és a *Csimen* *Isikusima*, *Matsusima* és *Tisode* nevű japán páncélos-hajók, valamint két másodosztályú cirkáló és 30 torpedónaszád támadta meg őket. A *Baján* cirkálójából kilőtt löveg az *Isikusima* hátsó részén robbant fel és harc-képtelenné tette ezt a hajót, mire az összes ellenséges hajók visszatértek a nyílt tengerre. Egyidejűleg egy zároakna megsértette a *Teiode* nevű cirkálót és aztán *súlyos döréssel* a Talienvan-öböl felé igyekezett. A 22-es számú üteg egyik lövege megrongált egy ellenséges ágyunaszádot, melyet ennek következtében vontatni kellett. Tekintettel arra, hogy a szárazföldön a japánok általános támadást intéztek állásainkra, *Stössel* tábornok kívánságára június 27-ikén a jobb szárny támogatásával a *Baján* cirkálóját zászlóshajó képpen Reitzenstein vezénylete alatt, továbbá a *Retvizánt*, *Pallast*, *Aszkoldot*, *Giliakot*, *Novikot* és *Otaajnikot*, valamint 12 torpedónaszádot küldték a japánok ellen. Kotróhajók vezetésével a hajóhad Lonjantian felé tartott, honnan a japánok állását mintegy délután 3 óráig ágyuzta. A visszatéréskor a nagy vigyázatosság dacára *és felrobbant egy akna* a külső kikötőben egy kotróhajó alatt. *Vithöff* ellentengernagy a július 30-ikán Port-Arthur előtt állott tengeri haderőt öt páncélosra, négy páncélos cirkálóra, tíz cirkálóra és negyvennyolc torpedónaszádra becsülte.

TÁVIRATOK

London, augusztus 8. *Edvárd* király szerdán délután Marienbadba utazik.

Monárkiánk Egyiptomban.

Bécs, augusztus 8. A *Wiener Allgemeine Zeitung* közli mai esti számában, hogy az az egyezmény, amely a napokban jött létre Ausztria-Magyarország és Anglia közt, kimondja, hogy Ausztria-Magyarország feltétlenül elismeri Angolországának Egyiptomban elfoglalt pozícióját s ennek fejében Angolország biztosítja az osztrák és a magyar alattvalóknak ugyanazokat a kedvez-

ményeket, amelyeket az angol-francia egyezmény a francia állampolgároknak 30 évre kikötött. Használó egyezmény jött létre júniusban Anglia és Németország közt. Az egyezményben pénzügyi kérdésekről nincs szó.

Vasuti katasztrófa.

Pueblo, (Colorado) augusztus 8. Amidőn tegnap este a Missouri Pacific vasút *Dontverből* jövő gyorsvonata az innen 8 mértföldnyire lévő edeni vasuti hídon ment át, a hid leszakadt. A mozdony és három kocsi lezuhant a mélybe. Csak a háló- és az étkezőkocsik maradt a síneken. A halottak számát 125-re teszik. Azt tartják a hid leszakadása okának, hogy az erős esőzések miatt megdagadt folyó megingatta a hid egyik tartó oszlopát.

A Malacca-kérdés.

London, augusztus 8. (Alsóház.) *Gibson Bowles* több kérdést tesz a Malacca nevű gőzös elvételére vonatkozólag. *Balfour* miniszterelnök azt feleli, hogy az a kifogás, amelyet a gőzös elvétele miatt tettek, teljesen azon a feltevése alapul, hogy a hajók, melyek a Fekete-tengerből kereskedelmi lobogó alatt jönnek, nem jogosultak arra, hogy cirkálókká változzanak át. Az angol kormány az orosz kormány-nál nyomatékos előterjesztést tett és ez készségesnek és előzékenynek mutatkozott. Meg akartuk akadályozni, hogy ez az új eset feszültséget idézzon elő a két ország között. Az ilyen feszültség, vélekedésem szerint, igen könnyen tovább bonyolulhatott volna. Az orosz kormány ellált attól a szándékától, hogy a Malaccát orosz kikötőbe vigye kobozmányi bíróság elé megvizsgálás végett, másfelől mi beleegyeztünk abba, hogy a Malaccát semleges kikötőbe vigyék és azt tisztán alaki vizsgálat után azonnal szabadon bocsásák. Aziránt is megegyeztek, hogy az önkéntes hajóhad két hajója ne járjon el a jövőben mint cirkálóhajó. A *Enight Comander* esetére vonatkozólag a miniszterelnök azt feleli, hogy nem forog fenn kétség arra nézve, hogy a hajót orosz tisztek parancsára súlyosztették el, mert igen nehéz lett volna a hajót kikötőbe szállítani és mivel az orosz tisztek vélekedése szerint kétségkívül hadi-cempezetet folytatott. Ragaszkodunk ama véleményünkhöz, ugymond, hogy eme körülmények, akár igazak, akár nem, nem indokolják kellőleg a semleges hajó elsúlyosztását. E kérdésben elfoglalt álláspontunkat egyáltalán nem adtuk fel.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 8. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott buza tisztavédeké 73—81 kg. 11.60—11.85 K. *Ross*, tot felvidéki 73—76 kg. 8.50—8.75 K. *Árpa* 8.90—10 K. *Tengeri* 7.60—7.80 K. *Cinquantin* 8.10—8.60 K. *Zab* 7.65—8.15 K., válogatott 8.60 K.

Bécs, augusztus 8. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 639.25. Magyar hitelrészvény 752.50. Bécsi bankgyesület 278.50. Union-bank 515.25. Länderbank 516.25. Osztrák-magyar államvasut részvény 426.—. Déli vasut 86.—. Elbavölgyi vasut 419.50. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 341.—. Rimanurányi vasut 491.50. Alpesi bányarészvény 434.—. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.25. Osztrák koronajáradék 97.05. Lombard —.—. Török sorsjegyek 127.—. Német birodalmi márka 117.28—117.32. Napoleon d'or 19.03.

Páris, augusztus 8. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut —.—. Új török-központ 86.60. Egyiptomi járadék 106.50. Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény 117.21. 3/8-os francia járadék 97.82. 4/8-os spanyol járadék 86.05. 3/8-os új törleszhető járadék —.—. Crédit foncier de France 681.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4/8-os 1890. román kölcsön 89.80. Görög kölcsön —.—. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamra 206.75. Váltó Brüsszelre % 1/8. De Beers 477.50. Chartered 41.95. 5/8-os bolgár kötelezvény 416.—. Magyar aranyjádék 100.75. Déli vasut —.—. Váltó Londonra 252.55. Osztrák aranyjádék 102.—. Török sorsjegy 121.50. Meridional vasut —.—. 4/8-os olasz járadék 103.65. Ottoman-bank 588.—. 3/8-os francia járadék 97.82. Osztrák földhitelezésű 1297. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 322.—. 4/8-os 1896. román kölcsön 89.50. Dohányrészvény 228.50. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.15. Rio 13.29.

East Rand 204.50. Randfontein 76.—. Magyar jelzálogbank 540.—. Az Irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 8. (Zárlat.) 4/20-0-os ezüstjádék 100.20. 1860. sorsjegy 153.—. Déli vasut 18.80. 4/8-os Osztrák aranyjádék 101.60. Osztrák hitelrészvény 201.20. Osztrák-magyar államvasut 135.29. Olasz járadék 104.10. 4/8-os magyar aranyjádék 100.60. Az Irányzat nyugodt.

New-York, augusztus 8. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot*: New-Yorkban helyben 10.75 (10.45). Aug-ra 10.13 (9.98). Nov-re 9.33 (9.53). New-Orleansban helyben 10.3/8 (10.3/8). — *Petróleum*: Stand white New-Yorkban 7.70 (7.70). Stand white Philadelphian 7.65 (7.65). Refined in Cases 10.40 (10.40). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsír*: Western steam 7.15 (7.15). Rohe és Brothers 7.20 (7.25). *Tengeri irányzata szilárd.* — *Szept-re* 58.3/4 (57.3/8). — *Okt-ra* —.— (—.—). — *Dec-re* —.— (—.—). — *Buza irányzata szilárd.* — *Piros ósz* helyben 107.— (104.—). *Szept-re* 105.— (101.1/4). *Októberre* —.— (—.—). — *Dec-re* 104.1/8 (100.1/4). — *Májusra* —.— (—.—). — *Gabona szállítási díja Liverpoolba* 1.— (1.—). — *Kávét*: fair Rio 7. sz 7.3/4 (7.3/8). Aug-ra 6.25 (6.15). Nov-re 6.55 (6.45). *Liszt*: Spring Wheat clears 4.— (4.—). — *Cukor*: —.— (—.—). — *Ón*: 26.70—26.90 (26.75—27.—). — *Réz*: 12.50—12.75 (12.50—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, augusztus 8. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza irányzata szilárd.* *Szept-re* 101.— (97.1/4). *Okt.* —.— (—.—). — *Tengeri irányzata szilárd.* — *Szept-re* 53.3/4 (52.1/8). — *Zsír*: *Szept-re* 6.77 (6.77). *Okt-re* 6.85 (6.82). — *Szalonna short clear* 8.12 (8.12). — *Sertészsus*: *Szept-re* 12.45 (12.42). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 7. —

Kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter Sztolarik Ferenc miskolci kir. törvényszéki joggyakornokot a sajeszentpéteri kir. járásbírószághoz aljegyzővé, Kardos József dárdai kir. járásbíró-sági díjnokot a dárdai és Kaschevits Lajos turóc-szentmártoni kir. járásbírósi telegkönyvi átalakító díjnokot a turóc-szentmártoni kir. járásbíró-sághoz, továbbá Galantai Henrik kecskeméti kir. törvényszéki díjnokot a kecskeméti és Pollák Ignác cs. és kir. 65. gyalogredbeli számvévo örmester igazolványos altisztját a nagyváradi kir. törvényszékhez irnokká; — a kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke Zoványi György díjtalan joggyakor-nokot a kolozsvári kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Schmidt Irma máramrosszigeti és Székely Teréz kiszombori állami elemi iskolai tanítónőket kölcsönösen, Stumpf Mária sziget-szentmártoni állami elemi iskolai tanítónőt a rákosligeti állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Népmagyarosítás. Kiskoru Nadvornik Margit budapesti lakos családi nevének Nádira kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. A csikszereadi kir. adóhivatalnál díjtalan gyakornoki állásra 15 nap alatt, — a nagymartoni adóhivatalnál ellenőri állásra két hét alatt adandók be a kérvények.

Napirend.

Naptár: Kedd, augusztus 9. — Római-katholikus: Román. — Protestáns: Román. — Görög-ország (július 27.): Pantelemon. — Zsidó: Ab 28. — Nap kél: 4 óra 32 percek. — Nyugszik: 7 óra 6 percek. — Hold kél: 2 óra 1 percek éjjel. — Nyugszik: 5 óra 18 percek délután.

A miniszterek nem fogadnak.
A képviselőház háznyitva fogad 11—12 óráig.
Osztdálysorsjegyek húzása. Kétszáz órákor, első nap.

Nemzeti Múzeum. Régiségértár nyitva 9 óratól délután 1-ig. A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítás megtekinthető d. e. 9 óratól délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 óratól délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona. — Növénytar (Széchenyi-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 óratól délután 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 korona díj mellett.

Nemzeti Szalon nyitva 9-6-ól este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.
Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Iparművészeti múzeum nyitva 9—1 óráig.
Techológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig.
A földtani intézet múzeuma a Stefánia-uton nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona.
Nyilvános könyvtárak zárva.
Az aquincumi ásatások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endre Helyjéredék vasut a Pálffy-térről.
Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig.

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Irta: APRAXIN JULIA grófnő

(10)

Sírt és jajgatott; egészen hangosan siránkozott, amikor egyszerre csak hirtelen világozás nyilat az emlékezetébe:

— És Lucien Corriano — kiáltott fel rémüléssel. — Mit tettem, nagy isten! Milyen reményt keltem a szívemben? De mire határozom el most magamat? Mit mondjak neki? Már az a gondolat, hogy itt lássam magamnak, amint szerelmemért esdekel, megborzaszt . . . ó, én szerencsétlen! az eszemet veszttem! Miért engedelmkedtem örült-ségemnek? De ez az ember! Hiszen nem szeretem, nem akarom látni! És mégis, magam voltam az, aki fölkerestem, magam mondtam neki, hogy szeretem . . . Mit csináljak most? Mire szánjam el magamat?

A szerencsétlen asszonyon teljesen urrá lett a kétségbeesés, a rémület, hogy hallani fogja Corriano hangját, amely őt szólítja és szemére veti, hogy játékokat üzött a szívével.

A hálószoba ablaka nyitva volt; a kertre nyitott.

Több mint két óra mult el. Corriano már régóta ott volt a rác előtt, ahova Lowenstern hercegnő rendelte; látva, hogy Klotild nem nyit neki ajtót, a nyugtalanság kezdte emésztetni; végre lázasan szerelmétől, amely ereiben lángolt és a nélkül, hogy sokat gondolkodott volna, elhatározta, hogy átugrik a rácson. A kertben termett és aztán gyors léptekkel a ház felé ment; meglátta Klotild hálószobáját, amely ki volt világítva; kuszó növényekkel borított veranda nyult fel az első emeletig, ahonnan a kivilágított ablak a szemét kápráztatta.

Akkor, nem hallgatva többé, csak a szenvedélyére, elszántan kezdett felkuszni a verandára, a nélkül, hogy törődött volna azzal, egyedül van-e Klotild, vagy nála van esetleg valamelyik cselédje.

Szegény Corriano! Ő is elvesztette a fejét; de az ő fejét a boldogság, a remény, a szerelem zavarta meg.

Klotild, kimerülve a bánattól és könnyektől, ezt gondolta magában, hogy Corriano látva, hogy rem meg le hozzá kinyitni a kert rácson kapuját és elfáradva, bizonyosan hazament.

Igazán sokkal inkább szenvedett, sem hogy számot tudott volna adni magának világosan arról, hogy mi történt körülötte; és különben is mit bánta ő másoknak a fájdalmát? Nem volt-e cleg dolga a magáéval?

És ott volt, mint rendszeren a tükre előtt és nézte magát, a nélkül, hogy látta is volna magát és fel volt indulva a maga sorsa miatt; . . . gépiesen lebontotta hosszú aranyászke haját, amely lehullva körülfogta, mint valami bő köpeny; levetette ruháját, amely lábához omlott.

Szép volt, akár csak valami szobor s fehér, mint a karrarai márvány; a legendától vagy történelemtől annyira magasztalt egyetlen szépség sem állhatta volna ki a versenyt ezzel az északi Vénuszszal; de hát minek volt szép? Mit használt neki ezental az ő szépsége, miután Armand nem szereti többé, miután Armand hűtlen lett hozzá!

Ott állt hidegen, szomoruan, megtörtén a bánattól s az idő mult körülötte, a nélkül, hogy észrevette volna, de egyszerre csak halk recse-nést hallott az ablak felől. Bizonyosan valami éjjeli madár, vagy szárnyával odaért a veranda lombjához. Klotild megborzosgott és az ablak felé fordulva tekintetével, éleset sikoltott, ráismerve Corriano fejére, aki bámulatlán nézte. A fiatalember még kiűn volt, a verandába kapaszkodva; de mielőtt Klotild megpillantotta, lendített egyet magán és a szobába ugrott; a hercegnő visszalökte egy mozdulattal, de Corriano karjába zárta, még mielőtt csak egyetlen szót is mondhatott vagy más szobába menekülhetett volna. A szerencsétlen Klotild hiába erőlködött, hogy kiszabaduljon a szerelmes olasz öleléseiből; kiáltani akart, segítségért akart sikoltani. Ez az érthet-

len ellenkezése a fiatal nőnek, aki megvallotta neki a szerelmét, aki felhatalmazta arra, hogy eljőjön hozzá, még jobban felkorbácsolta Corriano vad szenvedélyeit.

Mámorosan a szerelemtől, tüzes csókokkal fojtotta el Klotild sikoltásait. Lowenstern hercegnő végül elvesztve minden erejét, érezte, hogyan lankad el teste, karja ernyedten hullott le, feje hátrahanyatlott, agya elkábult és csaknem ájultan a legesekélyebb ellentállást sem fejtette ki többé Corriano szenvedélyének örült lángolása ellen.

IX.

Az éjszaka előrehaladt . . . Corriano eltávozott.

Klotild egyedül maradt és sokáig nem is tudott visszaemlékezni arra, hogy mi történt vele. Csak undort érzett, fájdalmas visszahatást; de még nem tudott világosan számot adni magának arról, ami vele történt. A lelke szinte megme-redt; a sok egymásra következő heves felindulás álmokörzserü ernyedtségbe vitte; bárgyu természetnek lehetett volna nézni, ott állt mozdulatlanul, tágra nyílt szemmel, merev nézéssel, nyitott szájjal, halványan, a haja rendetlen, a lélekzete hörgő, egészen olyan volt, mint ama szerencsétlen eszelősök, akiknek a láttára olyan mély részvétet érez az ember.

Aztán nemskóra Lowenstern hercegnő hirtelen felsikolt, oda szalad a villamos csengőhöz, sikolt, kiált:

— Tolvaj! Tolvaj! Tolvaj!

Komornája több cselédvel egyszerre berohan; Eliza, a komorna éjjeli köpenyt vet ufnője me-zitelen lábára, aki egész testében fázva, vacogva borítja magára, huzza össze a testén a bő fehér flanelt.

— Eliza! — mondja egészen halkán komornájának — fogassa el a tolvajt; mindent elrabolt, mindent elvett tőlem; nézze, erre! . . . Fussanak utána, büntessék meg, a gyalázatost! Ó, igen, igen, a gyalázatost!

Félre beszélt.

A cselédség mindenfelé kutatta a tolvajt, de sehol sem találta; sehol, semmi rendetleniség, minden úgy volt, mint az este. Eliza kinyitotta a szekrényt, amelyben urnőjének a gyémántjai voltak elzárva kis ékszers dobozban; minden érintetlen volt; egyetlen drágakő sem hiányzott. Jelentette ezt urnőjének.

— A gyémántjaim! — kiáltott fel Klotild és görcsös kacagásban tört ki. — A gyémántjaim! De ki bánt meg magának a gyémántjaimról! Nem a gyémántjaimat lopta el, hanem a nyugalma-mat! . . . a becsületesemet. Ó igen, mindent elvitt, ez rettenetes, ez borzasztó, beleőrülök! — És fejét két tenyerébe fogta: — En vagyok-e még Lowenstern Klotild, a büszke Klotild, akit a rágalom sohasem érhetett el!

A cselédek egymásra néztek és természetesen azt hitték, hogy urnőjük megbolondult.

Oda volt kuporodvaegy nagy karosszékre, a foga vacogott és lázas remegés zaklatta minden tagját, miközben fájdalmas mosolytól összehúzódott ajkáról összefüggéstelen szavak szakadoz-tak le.

Eliza gondoskodott, hogy orvost hívjanak.

Klotild hirtelen feláll; a szoba egyik végéből a másikba futkos; szörnyű szitkokat szór valami képzelt teremtmény ellen; a lázroham, amelynek áldozata, láthatóan emelkedik, szemé villámokat szór, örvöngése kimondhatatlan!

— Armand! Armand! — sikoltja — ön a bűnös! Ön nélkül, az ön hűtlensége nélkül ez a tolvaj sohasem juthatott volna be hozzám és én most nem volnék a világ legnyomorúságosabb terem-tése.

Azzal odarohant az ablakhoz, a cselédei erő-feszítése ellenére, akik szándékában megakadá-lyozták, bizonyosan levetette volna magát az ab-lakból. Végképp erejét vesztve csaknem ájultan hanyatlott komornája karjai közé.

Akkor ágyba vitték, s nemsokára megjött az orvos is és gondjaiba vette.

Amikor a szerencsétlen asszony magához tért, a lázroham elmúlt, de az a szomorúság és levert-ség, amely az eszméletlenségre következett, talán

kinosabb volt még annál az örületszerű lelkiállapotnál, amely az első pillanatban hatalmába ke-ritette.

— Asszonyom — mondotta Eliza a hercegnő-höz lépve — el kellene olvasnia ezt a táviratot, amelyet már többször át akartam adni.

— Mit mond, Eliza? Távirat! Ki küldte?

— Azt hiszem, Párisból jött, asszonyom.

— Párisból! — mondotta erre a hercegnő és kitépte komornája kezéből a kék papírost és nem törődve felindulásával, felszakította a borítékat és ezt olvasta:

„Két nap mulva Bécsben leszek; tudja meg, hogy jobban szeretem, mint valaha

Armand.”

Klotild nem hitt a szemének.

Armand visszatér hozzá. Azt mondja, jobban szereti, mint valaha . . . és ő, mit tett ő? Micsoda jogokat adott irányában egy más fér-finak!

De hát La Feuillade levelei nem voltak-e alkalmasak arra, hogy elkeserítsék, hogy megtébo-lyítsák?

Ó! Nem tudta viszontlátni ezt a Corriano-t, menekülni akart tőle minden áron.

Aztán, mielőtt átöltözködés befjezte, meg-hagyta, hogy fogassanak be és kivetette magát a Praterbe, ahol leszállt kocsijáról, sokáig gyors lép-tekkel járt ide-oda abban a reményben, hogy le-csillapult idegeinek az izgatottsága. Két óra mulva beült megint a kocsijába és meghagyta, hogy vigyék barátjához, Mersdorf bárónőhöz, ahol a napot töltötte és ahonnan csak éjjel után ment haza.

Amikor megérkezett palotájába, a portás je-lentette neki, hogy Corriano gróf napközben többször ott járt s utójára levelet hagyott.

— És hol van az a levél? — kérdezte a her-cegnő gépiesen a portástól.

— Elizának, a hercegnő komornájának ad-tam át a levelet.

Miután levetkőzött Lowenstern hercegnő, rá-vette nagy fehér éjjeli köntösét és elbocsátotta komornáját.

Magára maradva, elolvasta Lucien de Cor-riano levélét. Micsoda hang, micsoda bánat! Mennyire szereti őt ez az ember.

— Ah! Ha Armand tudna így szeretni en-gem! — kiáltott fel a hercegnő kétségbeesetten.

Nem törődött aztán sem Corrianoval, sem az ő nyugtalan lelkiállapotával.

Ennek a heves asszonynak a gondolatai gyor-san elkalandoztak. Képzeteiben viszontlátta Ar-mandot, azon töprengt, mi bírta rá arra, hogy visszatérjen hozzá. Elképzelte Armandot Julia mellett, amint örök szerelmet esküszik neki és Julia boldogan hallgatja . . . Klotild ereiben lángolt a vér; a szíve megfagyott; azon töpreng-tett, vajjon Julia csakugyan olyan tiszta, csak-ugyan olyan erényes-e mint ahogy mondják; vagy ez az erény és ez a tisztaság talán csak ámitás volt . . . Mennyire mehetett el Julia az ő szerel-mében?

Klotild nem volt többé ura lázas féltékeny-ségének; látta képzeletében Armandot és Juliát, amint gyöngöden összeölelkeznek és szenvedélyes becézgetéssel halmozzák el, a legedesebb nevelen szólítják egymást, elmámorosodva szerelmüktől. És erre a boldogtalan asszony megint elvesztette a fejét. Megölte volna őket gyűlöletében. Kérlel-hetetlen látomásai még éjszaka is üldözték szün-telenül, irgalmatlanul.

Heves láz emésztette, azt hitte, hogy valami vaskész szorongatja a torkát s nem lévén neki elég a levegő a szobájában, a kertbe futott, hálóköntö-sét levette magáról, rendetlen hajjal, örült fél-tékenységgel a szívében.

Még az éjszaka sötétjében is befutkosta park-jának a faszorait, fel-felnyögve haragjában. Foga vacogott, fázott és melege volt egyszerre; egy-szerre éleset sikoltott . . . Hirtelen egy férfi ár-nyéka merült fel előtte. Ráismert Corriano-ra. Ido-ges, pokoli kacagásban tört ki.

— Klotild, az ég, megijesztettem? — kiál-tott fel az olasz. — De hiszen én vagyok! Né-zzen meg, térjen eszre; én vagyok, aki szereti önt, és senki mászt ezen a világon!

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

A takarmányhiány. A rendkívüli takarmányhiány következtében a takarmányművekre eddig engedélyezett szállítási díjkezdvezményeket a kereskedelemügyi miniszter a földművelésügyi miniszter közbenjárására kiegészítette, elrendelvé, hogy augusztus 10-étől visszavonásig, de legkésőbb a foló év végéig, a gazdaközönség az értakarmányok szállításánál a következő kedvezményeket veheti igénybe:

Tengeri, bükköny, gabonaj (konkolyozó hulladék), korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara és malomkonkoly után kocsi s fuvarlevelenkint legalább 10.000 klg.-ért való díj-fizetés mellett a magyar királyi államvasutak összes vonalain és a pécs-barcsi vasuton a helyi díjszabás „C” osztályának díjtételei, moslák (mindennemű palínkamoslák, nedves, szárított és örült is), szörplő és takarmányrépa után pedig a szállítási díjnak kocsi- és fuvarlevelenkint legalább 10.000 kilogrammért, illetve takarmányrépánál legalább a használt kocsi-kormányért való fizetés mellett a magyar királyi államvasutak összes vonalain és a pécs-barcsi vasuton a helyi díjszabás I. kivételes díjszabásának díjtételei engedélyeztetettek. A kedvezményeket csupán az ország határáról legalább 50 kilométerre fekvő magyarországi állomásokra vonatkozólag vehetőik igénybe és egyébként is a szűles takarmányművekre vonatkozólag megállapított feltételekhez (gazdasági egyesület bizonyítványa, tengelyen tovább fuvarozás) vannak kötve. A Budapestre helyben, valamint Kőbányára helyben rendelt küldemények ezekből a díjkezdvezményekből ki vannak zárva.

Bécsből jelentik: A földművelésügyi minisztériumban báró Giovanelli földművelésügyi miniszter elnöklésével ma délelőtt tizenkét órakor ankét nyílt meg, amely a takarmányhiány miatt fölmerült helyzetről tárgyalkozott. Az ankét befejezése után az osztrák kormány a fölmerült javaslatok alapján nyomban megkezdte a tárgyalást a magyar kormányral a takarmányhiány enyhítésére vonatkozólag.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésektelenségeket jelentik: *Kikaker* Kálmán fűszer- és csemegekereskedő *Szombathely*, *Furian* János cipész *Poszony*, *Teutsch* Frigyes-cég *Brassó*.

Sertés-konsumvásárlási jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közbizottság intézősége.) Augusztus 8-án. Fölhajtás összege 592 db sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 485 darab sertés, 10 darab süldő, összesen 1077 darab sertés, 10 darab süldő. Eladatott 804 darab sertés, — darab süldő. Eladatlan maradvány 773 darab sertés, 10 darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok. Következék árak jegyeztettek: Zsírsertés: Öreg I. r. 350 kilogramm felül 91—92 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogramm fillérig, II. rendű selejtzett fillérig, kanló fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 92—97 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 88—96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 84—88 fillérig, süldő fillérig, malac fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül fillérig, könnyű 140—300 kilogramm fillérig, süldő 94— fillérig, malac 40 kilogramm fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban értendők.

Bécsi vágómarhavásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásarcarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott 4088 db magyar, 604 db galíciai, — db bukovinai, 592 db németországi, összesen 5284 darab szarvasmarha.

Árak: kilogrammonként élsúlyban magyar hiződkör — K., I. rendű minőségű 54—70 K., kiv. — fillér, II. minőségű — 76 fillér, kiv. III. minőségű — fillér, galíciai hiződkör — fillér, I. minőségű 62—74, kivételesen — fillér, II. minőségű 82 — fillér, III. minőségű — fillér; német hiződkör — fillér, I. minőségű 60—77, kiv. — fillér, legeleje 87 — fillér, II. minőségű 84 — fillér, III. minőségű — fillér. Silányabb minőségű hiződkör — fillér, parasztkör 52—64 fillér, levagott ökör — fillér. Bika 52—76 K., kivételesen — K., tehén 52—76 K., kivételesen — K., hivány 36—52 K. Az árak métermaazánként, élsúlyban értendők, fogynetségi adóval együtt.

Bécsi sertésvásár. A holnapi sertésvásárra előreláthatólag 4600 fiatal és 6000 hizott sertést fogank felhajtani.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, augusztus 8.

Eleinte 5 fillérral olcsóbb zárlat felé változtatlan árákon 53.000 métermaaz buza került a forgalomba.

Rozs jegyzése 5—7½ fillérral olcsóbb, zárlat felé pedig tartott volt.

Tengeri és zab irányzata szilárd.

Takarmányárpában nem volt forgalom.

Felmondatot 4000 métermaaz tengeri augusztus 13-ikán leendő átvételre.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 83 k. 11 K. 32½ f., 200 mm. 82 k. 11 K. 20 f., 100 mm. 82 k. 11 K. 20 f., 1000 mm. 81-5 k. 11 K. 20 f., 300 mm. 81-5 k. 11 K. 10 f., 200 mm. 82 k. 11 K. 15 f., 700 mm. 81-2 k. 11 K. 15 f., 100 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 500 mm. 81 k. 11 K. 17½ f., 300 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 100 mm. 81 k. 11 K. 10 f., 500 mm. 81 k. 11 K. 17½ f., 100 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 200 mm. 81 k. 11 K. 25 f., 700 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 700 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 700 mm. 81 k. 11 K. 15 f., 200 mm. 81 k. 11 K. 17½ f., 100 mm. 81 k. 11 K. 15 f., 100 mm. 81 k. 11 K. 15 f., 1000 mm. 81 k. 11 K. 15 f., 1000 mm. 80-8 k. 11 K. 17½ f., 300 mm. 81 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 81 k. 11 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 11 K. 15 f., 400 mm. 80-8 k. 11 K. 20 f., 350 mm. 80-5 k. 11 K. 20 f., 750 mm. 80-5 k. 11 K. 20 f., 750 mm. 80-5 k. 11 K. 20 f., 250 mm. 80-5 k. 11 K. 05 f., 300 mm. 80-5 k. 11 K. 10 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 90 f., 200 mm. 80-2 k. 10 K. 90 f., 100 mm. 80 k. 11 K. 16 f., 200 mm. 80 k. 11 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 11 K. 15 f., 200 mm. 80 k. 11 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 11 K. 20 f. Budára, 100 mm. 80 k. 11 K. 20 f. Budára, 100 mm. 82 k. 11 K. 20 f. Budára, 300 mm. 80 k. 11 K. 10 f., 150 mm. 78-5 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 79-5 k. 10 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 79-3 k. 10 K. 90 f. felső, 400 mm. 79 k. 10 K. 10 f., 200 mm. 78-3 k. 10 K. 90 f. sárga.

Szentesi: 5000 mm. 80 k. 11 K. 20 f.
Féjermegyei: 100 mm. 77 k. 10 K. 75 f.
Pestmegyei: 600 mm. 81 k. 11 K. — f., 150 mm. 81 k. 10 K. 90 f., 150 mm. 80-3 k. 10 K. 90 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 90 f., 500 mm. 80 k. 11 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 81 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 79-3 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 79-5 k. 10 K. 80 f. hibás, 150 mm. 79 k. 11 K. — f., 100 mm. 79 k. 11 K. — f., 100 mm. 79 k. 10 K. 90 f., 500 mm. 78 k. 10 K. 70 f.

Budai: 400 mm. 77 k. 10 K. 80 f.
Szt.-Tamási: 1300 mm. 75-6 k. 11 K. — f.
Bánsági: 1000 mm. 79-5 k. 11 K. 07½ f., 1000 mm. 78 k. 11 K. 07½ f.

Pancsovai: 450 mm. 79 k. 10 K. 95 f., 3000 mm. 77-4 k. 10 K. 62½ f.
Szerb: 200 mm. 79-5 k. 10 K. 77½ f., 2550 mm. 78-5 k. 10 K. 60 f.

Román: 1000 mm. 81 k. 10 K. 40 f., 400 mm. 80 k. 11 K. — f., 400 mm. 80 k. 10 K. 97½ f. malomba szállítva. 5000 mm. 79-5 k. 11 K. 10 f., 4000 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 400 mm. 80 k. 11 K. 20 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 200 mm. 8 K. 25 f., 500 mm. 8 K. 20 f., 300 mm. 8 K. 17½ f., 100 mm. 8 K. 15 f., 1100 mm. 8 K. 12½ f. paritásra.

Tengeri: 500 mm. 7 K. 30 f., 200 mm. 7 K. 27½ f.

Készpénzfizetés mellett.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	60 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	10.70	10.85	79	—	—
	77	10.80	10.95	80	11.05	11.20
	78	10.90	11.05	81	11.10	11.25
Fehérmegyei	76	10.70	10.80	79	—	—
	77	10.75	10.90	80	11.05	11.20
	78	10.80	11.00	81	11.10	11.25
Pestvidéki	76	10.70	10.80	79	—	—
	77	10.75	10.90	80	11.05	11.20
	78	10.85	11.00	81	11.10	11.25
Bánsági	76	10.60	10.75	79	—	—
	77	10.65	10.80	80	11.05	11.20
	78	10.80	10.95	81	11.10	11.25
Bácskai	76	10.75	10.90	79	—	—
	77	10.85	11.00	80	11.10	11.25
	78	10.90	11.10	81	11.20	11.35
Szerb	76	—	—	79	—	—

Egyéb gabonafajták		50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	8.10	8.25
	középmínőségű	8.00	8.10
Árpa	takarmányárpa, I. r.	7.00	7.25
	másodrendű	6.80	7.00
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	7.85	7.55
	középmínőségű	—	—
Tengeri	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	—	—
	elsőrendű	7.20	7.85
	elsőrendű	—	—
	elsőrendű	—	—
	elsőrendű	—	—
Repce	káposzta	10.75	11.00

A határidőzúzat folyamán a következők történtek:

Októberi buza	10.63—10.71—10.75
Áprilisi buza (1905)	10.92—11.05—10.98
Októberi rozs	8.40—8.35—8.53
Októberi zab	7.36—7.38—7.42
Szeptemberi tengeri	7.34—7.37
Májusi tengeri (1905)	7.34—7.42—7.40

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Októberi buza	10.74—10.75
Buza áprilisa (1905)	10.97—11.98
Októberi rozs	8.42—8.43
Októberi zab	7.41—7.42
Augusztusi tengeri	7.35—7.38
Májusi tengeri (1905)	7.40—7.41

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	10.73—10.74
Áprilisi buza (1905)	10.94—10.95
Októberi rozs	8.42—8.43
Októberi zab	7.37—7.38
Augusztusi tengeri	7.30—7.31
Májusi tengeri (1905)	7.33—7.34

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde általános üzletcsend mellett folyt le és a forgalomba került értékek kissé gyengültek. Déliben berlini változatlan jegyzésekre igen csekély üzlet mellett a hangulat tartózkodó maradt és csak elszórva jöttek létre kötések. Valuta és ércáru változatlan.

A helyiértékek piacán csendes volt a hangulat.

Előtözsde. Kiszé gyengült. Osztrák hitelrészvény 639.—639.50. Osztrák hitelrészvény 754.—korona.

Déli tözsde. Tartózkodó. Osztrák hitelrészvény 638.25—638.75. Magyar hitelrészvény 753.25—753.75. Osztrák-magyar államvasút 632.632.75. Jelzőbank 507.—. Közúti vaspálya 570.50—570.75. Városi villamos vasút 332.—. Magyar koronajáradék 97.10—97.20 korona.

A helyi értékek piaca csendes. Kötetett: Magyar földterhentesítési kötvény 98.10 K. A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.—korona, 8 napra 8—10 korona, 1904. augusztus hó végére 14—16 korona.

Ülőtözsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 639.25. Magyar hitelrészvény 753.75. Leszámitolbank 450.—. Rimamurányi vasúti 491.—. Osztrák-magyar államvasút 632.75. Közúti vaspálya 570.75. Városi villamos-vasút 332.—korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.			
a) Magyar Államadósság.			
	Péns	Ára	Péns ru
Arany. med.	—	—	—
aug.-ra	119.—	119.50	200 K.-ás
Koronajáradék	97.15	97.55	Magyar földterhentesítési kötvény
Koronaj. utóm.	—	—	97.75
aug.-ra	97.—	97.30	Horr.-szl. kölp.
Koronaj. 8½/100	89.—	89.50	földv. kötv.
Vaskapu-kül.	83.25	84.25	Tiszaí nyor.-kölcs. 300 K.
			161.—
b) Osztrák Államadósság.			
Koronaj. máj.	90.—	90.50	Papírj. feb.-aug.
—nov.	—	—	Koronaj.
			99.75
			100.35
			99.—
c) Egyéb nyilvános kölcsönök.			
Budapest főv. 1897. 4½/100	96.—	96.75	Temes-Béga társulat 4½/100
			97.—
			98.—

Bankok.			
Angol-osztrák bank	279.—	281.—	M. jelz. hitelb. Ugyasza aug. med.
Elso magyar iparbank	336.—	340.—	M. keresk. r.-t.
Fiumei hitelb.	138.—	138.—	M. leszámitolbank
Hazai bank	210.—	212.—	Ugy. aug. med.
Bermes m. ált. váltóüzlet r.-t.	—	—	M. tkp. közp.
Magyar hitelb.	240.—	240.—	Ugy. aug. med.
Ugyasza aug. med.	753.50	754.—	Osztr. hitelb.
M. agr. és járb.	400.—	400.—	Ugy. aug. ált.
			Osztr.-magy. b. 1895.
			Pesti m. kereskedelmi bank 3700.—
			Osztrájarj. r.-t. 1780.—
			2800.—
			1840.—
Takarékpénztárak.			
Bélföldi	223.—	224.—	Magy. ált. tkp.
Bpesti III. ker.	230.—	230.—	Osztr. közp. tkp.
Bpest-Erzsébet.	210.—	220.—	Pesti hazai
Bpesti tkp. és orsz. zálogk.	419.—	425.—	Ugy. tul. jog.
Egyes. bpesti	2305.—	2345.—	Ugy. intern
			7725.—
			7825.—

Különléle vállalatok részvényei

Table with columns for company names and share prices. Includes entries like 'Ált. vagg. kőll.', 'Bpesti árt. vill.', 'Gyapjóm.-gyár'.

Közlekedési vállalatok részvényei

Table with columns for transportation companies and share prices. Includes entries like 'Árt. vagg. kőll.', 'Bpesti árt. vill.', 'Gyapjóm.-gyár'.

Sorsjegyek

Table listing lottery tickets and their prices. Includes entries like 'Basilika', 'Ugy. o. felhív.', 'Bécsjárak'.

Pénznemek

Table listing various currencies and their exchange rates. Includes entries like 'M. vagy osztr.', 'arany vált.', 'arany kör.', '20 fr. arany', '20 márk. arany'.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

- List of market prices for various goods: 'Jegyzések: Heremag lucerna magyar', 'korona, vörös aprószemű', 'korona, vörös erdélyi', etc.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén a szárazság és a takarmányhiány miatt való aggodalom következtében kedvetlen volt a hangulat. Az arany csekély forgalom mellett egy kissé gyengültek az árfolyamok.

A déli tőzsdén prágai vasmű tovább emelkedett. Egyebekben nagyon csendes volt az üzlet. Prágai vasmű 2288.

Zárult üzletlenül. A magánkamatál 2 1/16%. Bécs, aug. 8. (Magyar értékek zárata.) 4% aranyjárdék 119.05. Magyar koronajárdék 97.05. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.50. 4% magyar földtelephentesítési kötvény 97.70. Magyar hitelbank-részvény 752.—. Magyar nyaromény-kölcsön-sorsjegy 206.—. Magyar leszámítási és pénzváltóbank-részvény ——. Kassa-oderbergi vasúti részvény ——. Rimamurányi vasútrészvény 491.—. Magyar kereskedelmi bank ——. Magyar cukoripar 15.80. Magyar vasúti kölcsön ezüstben ——. Magyar keleti vasúti állami kötvény ——. Magyar jelzálogbank 508.—. Adria hajózási r. t. 472.—.

Bécs, aug. 8. (Osztrák értékek zárata.) 4 1/2% papírjárdék 99.25. 4 1/2% ezüstjárdék 99.25—100.15. 4% osztrák aranyjárdék 119.25. Osztrák koronajárdék 91.20. 1860. sorsjegy 153.25. 1864. sorsjegy 256.—. Osztrák hitelsorsjegy 462.—. Osztrák hitelrészvény 638.75. Angol-osztrák bank 218.—. Osztrák bank 516.—. Bécsi bankgyűléslet 578.—. Osztrák Länderbank 420.50. Osztrák-magyar bank 1605.—. Osztrák-magyar államvasút 631.75. Déli vasút 85.75. Kibevégélyi vasút 419.50. Dunagőzhajózási társaság 836.—. Alpeji részvény 433.50. Dohányrészvény 341.—. 20 frankos arany 19.03. Cs. kir. arany (vert) 113.50. Londoni váltóár 239.83. Német bankváltók 117.30. Lipót-kohó 363.—. Bécsi Tramway Litt B. ——. Bécsi Tramway Litt A. ——. Osztrák Lloyd

680.—. Török sorsjegyek 126.50. Az irányzat üzletlenül.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 8. A sertésüzlet irányzata: szilárd. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (párnkint 400 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Öreg közép (párnkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (párnkint 320 kilogramm feletti súlyban) 112—113 fillérig. Fiatal közép (párnkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 113—114 fillérig. Fiatal könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 112—113 fillérig. — II. Magyar szedet: Nehéz (párnkint 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Közép (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 107—108 fillérig. — III. Romániai: Nehéz párnkint 320 kilogramm feletti súlyban — fillérig. Közép (párnkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párnkint 240 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Könnyű párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párnkint 260 kilogramm feletti súlyban) 112—113 fillérig. Közép (párnkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 111—112 fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 108—111 fillérig.

Sertéslelés szám: 1904. augusztus 6. napján volt készlet 84.172 darab. — 1904. augusztus 7. napján felhajtott 1022 darab. 1904. augusztus 7. napján elszállított 240 darab. 1904. augusztus 8. napján maradt készletben 84.954 darab.

Erzsébet-körút 26. sz.

Advertisement for 'Sárkány és Schütz' featuring a dragon logo and text: 'cég, buter és kárpitos iparosok egy az ujjkor követelményeinek teljesen megfelelő dustraktort nyitott, a legjobb kivitelű minden stílusban, faló-, ebédő-, uri és leányzóba berendezésekben a legelőnyösebb árak mellett.' Includes contact info: 'Butorvevők b. látogatását körül Sárkány és Schütz butoreg, Bpest, VII. Erzsébet-körút 26. (Zion-épület)'.

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

Advertisement for 'SCHÖNWALD IMRE' watches. Features an image of a pocket watch and text: '20.000-nál több elismert díjazott órával a világ minden részéről.' 'Kockázat kizárva, mert nem tiszorbert a pénz visszaválték.' 'Kuro „Rákóczl Perono” óra megbízható lérsen, elegáns email számlappal ellátott duplaféltű ezüst remontor, nagyon csinos kivitelben és kitűnő szerkezettel. Korona 14. 10 évi jótállással.' 'FELHÍVÁS! Aki szíves kivitelt és minőségű ólesó órák és ékszereket 10 évi jótállással óhajt a legmegbízhatóbb forrásból beszerezni, az forduljon SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszerészgyárosos PÉCSETT IO. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik bárkinek is.'

4 pár cipő

csak 5 koronáért. Nagy mennyiségű cipőárak beszerzése folytán, míg a készlet tart, halálán olcsó áron adtuk el. Ez pedig: 1 pár fűzős férfi-cipő, 1 pár fűzős női cipő, barna vagy fekete bőrből, erős, szögelt bőrdíszítéssel, továbbá 1 pár elegáns férfi divatcipő, 1 pár női divatcipő, nagyon csinos és elegáns viselet, mind a 4 pár 5 koronáért kapható. Megrendelésnél elegendő a hosszúság mérvét megadni. A szállítást megrendelés után 10 nap múlva követi. Cipek hivatalos ház. A. Gelb, Erzsébet, Nr. 75. Nem tesznek csokan az áru kicserélhető, vagy a pénzt visszavadják. A rzipó belső láj van sárva.

Advertisement for 'Fleissig Sándor' lottery tickets. Text: 'Minden sorsjegynek nyernie kell.' 'Huzás máj szept. 1-én.' 'Magy. vör. + sorsjegy. Kapható 24 havi részletfizetéssel. HAVIFIZETÉS: 1 darabban 1 korona 60 fillér. 2 " " " " 20 " " " " 3 " " " " 75 " " " " 5 " " " " 90 " " " " Főnyeremény 30.000 kor.' 'Huzás máj szept. 1-én.' 'Basilika-sorsjegy. Kapható 23 havi részletfizetéssel. HAVIFIZETÉS: 1 darabban 1 korona 20 fillér. 2 " " " " 40 " " " " 3 " " " " 55 " " " " 5 " " " " 90 " " " " Főnyeremény 30.000 kor.' 'Már az első részletet és 35 fillér postadíj beklüldése ellenében kiadom a sorozatok és számkövek tartalmazó részletetve azonnali játékkal. Fleissig Sándor bankháza Bpest., VII. Erzsébet-körút 2.'

SHINHAZAK.

Advertisement for 'SZÍNHÁZAK'. Text: 'Kedd, 1904. augusztus hó 9-én. VÁROSL. NYÁRI SZÍNHÁZ. FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. Nyáral Antal és Ferencsik Károly fellépéttel. Éjjeli menedékhely. Jelenetek a mályegéből, 4 felvonásban. A hét Schützinger. Látványos énekes bódosát 5 felv. Kezdeté 7 1/2 órákor. Kezdeté 7 1/2 órákor.'

Advertisement for 'SZIMFONIA HANGVERSENY'. Text: 'SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ, BUDÁN SZIMFONIA HANGVERSENY Kezdeté d. n. 5 órákor. Vége este 10 órákor.'

Advertisement for 'CIRCUS BEKETOW'. Text: 'CIRCUS BEKETOW Kedden este 7 1/2 órákor. 3 Cotrell, 2 helyg, 1 ur, fenomenális mutatványokkal levon. Mlle Gusta de Botoni kiváló iskola- és ugrólovárna. The Eowarth Nielsen, eredeti bolgós és bolgós. Talep ur, kitűnő hatvánd-ugró 10 lovon és az óriási elefánton keresztüll. Miss Marguza kitűnő idomított 6 ponyjával. Trio Newman, szenzációs mutatványokkal 4-ceres nyúlva.'

ÖS - BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. n. 6 óráttól reggeltől 4 óráig. Ma, kedden, augusztus 9-én: A nagy varieté-színpadon 100-ik jubileum előadás fellépnek: JOHNSON és DEAN amerikai néger-gigerek.

Advertisement for 'FOLIES COMIQUE'. Text: 'Nagy ocko-walke verseny. Monte Carló, nagy kiállítás, francia színház, új képek. A honvédeknek vendéghangversenye. Belépőjő 60 fillér. Kedvezményes jegyek a városi úszóklubban.' 'Az uszómester titka és a Bas Laufmadel Moulin rouge à la Paris. Nagy ocko-walke verseny, és a többi remek attrakció. FOLIES COMIQUE: Monte Carló, nagy kiállítás, francia színház, új képek. A honvédeknek vendéghangversenye. Belépőjő 60 fillér. Kedvezményes jegyek a városi úszóklubban.'

Advertisement for 'Pénzkölcsön'. Text: 'közvetlen leggyorsabban mindenkinek, aki hitelképes lett, havi vagy évi törlesztésre. Rész- és földbirtokra I. II. III. helyre, értékpapírra vagy váltóra, kezesek és kezes nélkül. SPIZER JOZSEF kereskedelmi- és bankkölcsön-irodája Budapest, Damjanich-u. 32'

Párisi különlegességek.

Advertisement for 'AGULÁR IGNÁC' shoes. Text: 'Párisban időseim alkalmával beszeresem a legújabb eredeti párisi modelleket és így abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igények is kielégíthetők. Mindon málam vásárolni cipőört 1 évi frás-beli jótállást vállalok, hogy a felcsőber repedése hi van zárva, ha GUZI-kezesekkel beken, idő elotti elszakadása esetén ingyen megcsinálom.' 'Hogy mindenkinek meggyőződjék világhírű GUZI-kezesek jóágaról, mindenkinek ímet velom kézi, 1 helyg GUZI-kezesből és több száz eredeti fényképfelvételekkel ellátott árjegyzékem kitűnően ingyen és bérmentve. — Leppont-sabb mérték, ha harminyötben egy papírra állva a lábtyál körvonalát lerajzoljuk.' 'Périsi különlegességek. Párisban időseim alkalmával beszeresem a legújabb eredeti párisi modelleket és így abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igények is kielégíthetők. Mindon málam vásárolni cipőört 1 évi frás-beli jótállást vállalok, hogy a felcsőber repedése hi van zárva, ha GUZI-kezesekkel beken, idő elotti elszakadása esetén ingyen megcsinálom.' 'Hogy mindenkinek meggyőződjék világhírű GUZI-kezesek jóágaról, mindenkinek ímet velom kézi, 1 helyg GUZI-kezesből és több száz eredeti fényképfelvételekkel ellátott árjegyzékem kitűnően ingyen és bérmentve. — Leppont-sabb mérték, ha harminyötben egy papírra állva a lábtyál körvonalát lerajzoljuk.'

AGULÁR IGNÁC Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.

Cs. és kir. közös hadügyminiszterium.

495/1904. szám. 13. oszt.

*2616

Ajánlat.

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium az alábbi kimutatásban felsorolt, bőrből készült ruházati és felszerelési cikkeket, melyek az 1905. évi rendes szükségletből a magyar ipar részére fentartott hányad $\frac{1}{4}$ részét képezik, kisiparosoknál szándékozik beszerezni.

A szállításban résztvevőkre nézve a következő határozmányok szolgáljanak zsinórmértékül:

1. A szállításban csak a magyar korona országainak területén lakó és az illető ipar gyakorlására iparhatósági igazolvánnyal jogosított mesterek vehetnek részt.

2. Minden ilyen kisiparos szabad választása szerint akár önállóan, akár mint valamely kisiparos-szövetkezet tagja vehet részt a szállításban. Az első esetben az alább látható A) minta szerint szerkesztett ajánlatot maga tartozik benyújtani.

Azon kisiparosok, kik a szállítás eszközlése céljából szövetkezetet alkotnak — kötelesek mindenekelőtt egy meghatalmazottat választani, ki azután a jelzett minta értelmében szerkesztett ajánlatot az általa képviselt kisiparosok névjegyzéke kíséretében tartozik beküldeni. E névjegyzék mintája B) alatt alább látható. A szövetkezet tagjainak, valamint az általuk választott meghatalmazottnak egy és ugyanazon kereskedelmi és iparkamara területén kell lakniok.

Ha valakit úgy a cipész-, mint a szíjgyártó és egyéb mesterek szövetkezetei is meghatalmazottként jelölnek ki, akkor az illető úgy a cipész, mint a többi mesterek nevében a megbízók névjegyzékének csatolása mellett külön-külön ajánlatot tartozik benyújtani.

3. Az ajánlatokhoz, illetőleg a névjegyzékhez melléklendő az illető iparág önálló gyakorlására való jogosultságot tanúsító igazolvány, melyet oly helyeken, hol iparhatóság van, e hatóságnál, más helyeken pedig a községi előljárásságnál kell beszerezni.

Ajánlatok (névjegyzékek), melyek ezen igazolvány nélkül küldetnek be, figyelembe nem vétetnek.

4. Azon kisiparosok, kik egy szövetkezet tagjai, egyidejűleg mint magánosok nem pályázhatnak. Ugy szintén egy kisiparos sem lehet egyidejűleg két vagy több szövetkezetnek tagja.

5. Az 1 korona bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb 1904. évi október hó 31-én déli 12 óráig azon kereskedelmi és iparkamaránál nyújtandók be, melynek területén a kisiparosok (illetőleg a szövetkezeti meghatalmazott) laknak.

Elkésve érkezett, vagy táviratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Próbaminták felmutatása és óvadék letétele nem kívántatik.

7. A lábbeliekre nézve a m. kir. kereskedelemügyi miniszter, kinek a közös hadügyminiszter ur a jelen szállítás szétosztását átengedte, fentartja magának, hogy az egyes kisiparosok (szövetkezetek) által szállítandó lábbeliek nemét és nagysági méreteit a megrendelésnél maga állapítsa meg, minélfogva a lábbeliek

neme (cipő, félcizma, dragonyos- és huszárcizma) és méretnagysága az ajánlatban nem jelölendő meg.

A szállítások odaitelésénél a kisiparosok állandó vagy alkalmi jellegű társaságai (szövetkezetei) az ugyanazon helyről egyénekenként pályázó kisiparosokkal szemben előnyben fognak részesülni.

8. A szállítandó cikkeket a szállításban részes kisiparosok saját, (illetőleg a szövetkezet által a tagok közös számlájára berendezett) műhelyükben tartoznak előállítani.

Az odaitélt szállítást más személynek átengedni — akár díjért, akár díjtalanul — tilos, és ha megtörténnék, úgy az illető cikkeket nem fognak átvétetni.

Az elkészítésre kiutalt egyes fajtáknak elkészítéséről lemondani nincs megengedve.

9. Az árviszonyok tekintetében a mellékelt jegyzék szolgál tájékozással, ezeknél magasabb árak nem engedélyezhetők.

10. A megrendelt cikkek beszállítási helye és a beszállítás határideje a szállítás odaitétele alkalmával, mely lehetőleg 1905. évi január hóban megtörténik, fog közöltetni.

A 2. számú ráharaktárnál közvetlenül beszállítandó cikkek, az új épületbe, Kelenföldre szállítandók.

A beszállítási határidők 1905. évi május hó 1-je és július hó 31-ike közti időszakra fognak esni.

A beszállítás lehető megkönnyítése céljából oly szállítók érdekében, kik a budapesti 2. számú ruharaktártól távol eső helységekben laknak, a lehetőség szerint közel fekvő átvételi állomások fognak berendeztetni. A ruharaktárhoz (illetve külső átvételi állomás felállítására esetén a „ruhaátvételi bizottsághoz ban“) címzett küldemények részére a kisiparosokat, ha a szállított cikkek mint mintaszertek tényleg átvétettek, a katonai vasuti díjszabás kedvezménye illeti meg és pedig visszatérítés útján.

11. A beszállított cikkeknél úgy az anyag minősége, valamint az alak, a méretek (a lábbelieknél az illető méretnagyságnak úgy belső, mint külső méretei), nemkülönben a súly és a kiállítás tekintetében a budapesti 2. számú katonai ruharaktárban található s legutóbb jóváhagyott kinestári mintákkal teljesen egyezőeknek kell lenniök. Ezen minták, egymint a hozzájuk tartozó leírások és rajzok, a lábbeliekhez a szabási minták (patron) is, az említett katonai ruharaktárban megtekinthetők, illetve pénzért megszerezhetők.

A tölteny háti bőröndhöz való nádlemezzanyag betéteket illetőleg, külön is felhívatik a pályázók figyelme a jegyzékben foglalt idevonatkozó megjegyzésre.

Ha valamely községi cipész-iparosai a katonai lábbeliek mintaszerű előállítására felől közelebbi tájékoztatást óhajtanak szerezni, jogukban áll e célból egy maguk közül kiválasztott mestert a budapesti 2. számú katonai ruharaktárba küldeni, hol is az illetőnek az e részben szükséges utmutatásokat meg fogják adni.

12. Gépek használata megengedtetik. A lábbeliek

nek azonban mindenesetre teljesen varrottaknak kell lenniök. A talpvarráshoz tűzdelő gépek nem használhatók.

Ha a lábbeliek sarkai vasszegekkel vagy vasszőgcecsekkel erősíttetnek meg, úgy azok hegyeinek a betétalpbélésen nem szabad áthatolni; továbbá az összes önozott szőgcecseknek (Canule-Stifte) a betétalpbélésen át kell hatolniok s az utóbbi fölött jól lehajlitva lenniök. A betétalpbélésnek nem szabad elválnia, nem szabad éles és felhajlitott szélekkel birnia, s minőségre a mintával legalább is egyeznie kell. Rézcsavarokat nem szabad a sarkok odaerősítésére használni. A felső bőrnek a lábujjaknál való meghajtása következtében képződött ráncokat nem szabad annyira levakarni (lelapítani — abschürfen), hogy az által az alávarrás, illetve a későbbi leszegezés folytán előállított összeköttetés befolyásolva legyen.

Csíziz a lábbeliek készítésénél csakis friss állapotban használható, a felszerelési és lószerszámfélekéknél csíziz ki van zárva; mint ragasztó anyag csakis enyv használható.

13. A beszállítandó lábbeliek megvizsgálása tekintetében megjegyeztetik, hogy mindenekelőtt a cipők belső minősége fog megvizsgálatni és pedig kémpróba útján minden egyes szállítási részletből, az átvevő tiszt szabad választása szerint kijelölendő bizonyos százaléknak (de legalább két darabnak) felfejtése által.

Ha e kémpróba alkalmával semmi kifogás nem merült fel, akkor az egész szállítmány megvizsgálása következik, amidőn is a lábbeliek többé nem fejtetnek fel.

Ha a kémpróba alkalmával a belső minőséget illetőleg oly hiányok merülnek fel, melyek a megvizsgált darabok mintaszertülségét kétségtelenné teszik, úgy az egész szállítmány-részlet azonnal visszautasítottatik. Ha pedig a kémpróba alkalmával a megvizsgált cikkek mintaszertülsége tekintetében kétség merül fel, az esetben a kémpróba útján eszközölt vizsgálat kétszeres, a körülményekhez képest háromszoros százalékra (legalább négy-hat darabra) terjesztetik ki.

A kémpróba alkalmával megsérült cikkek, ha a vizsgálat a visszautasításokra alapot szolgáltatató kifogást nem eredményezett, a kincstár költségén újból helyreállítatnak. Különben pedig e cikkek felfejtett állapotban szállítónak visszaadotnak a nélkül, hogy annak ebből folyólag kártalanításra igénye volna.

Felszerelési- és lószerszám-cikkek darabonként vizsgálatnak meg.

14. Azon cikkek, melyek a vizsgálat alkalmával mintaszertülségnek nem találtattak, vagy melyek a megállapított szállítási határidőig nem szállítottak be, nem fognak átvétni.

15. Az esetben, ha a kisiparos (szövetkezet) a cikkek visszautasítását megokoltnak nem találja, jogosítva van pártatlan bizottság kirendelését kérni. Az idevonatkozó folyamodvány legkésőbb a visszautasításról számított 14 nap alatt azon területi (hadtest)-parancsnoksághoz nyújtandó be, melynek területéhez az a katonai ruharaktár (átvételi hely) tartozik, mely a cikket visszautasította.

Kifogásolt cikkek, melyekre nézve a szállító azonnal ki nem jelenti, hogy pártatlan bizottság összehívásától eltekint, az átvevő közegek által zár alá helyezendők és a szállítónak csak ezen nyilatkozattétele után, vagy ha az illető az említett idő alatt a pártatlan-bizottság kirendelését nem kérte, szolgáltatandók ki.

A pártatlan bizottság, melynek megalakítása iránt az említett területi (hadtest) parancsnokság tartozik intézkedni, áll a csapatállomány egy törzstisztjéből, mint elnökből, a csapatállomány két századosából (kapitányából), egy katonai hadbiztossági tisztviselőből és három polgári szakértőből, kik közül egyet a szállító, egyet az átvevő katonai ruharaktár (illetőleg az a hadtesthadbiztosság, melynek területén az illető átvételi hely van) és egyet a területi (hadtest)-parancsnokság megkeresésére a kereskedelmi és iparkamara küld ki.

A pártatlan bizottság az eléje terjesztett cikkek mintaszertülsége fölött (11. és 12. pont) határoz; minél fogva oly cikkek, melyek a kincstári mintáknak és leírásoknak minden részben meg nem felelnek, a pár-

tatlan bizottság által sem vehetők át semmiféle felvétel alatt.

Az összes bizottsági tagok többségének a cikkek elfogadása vagy visszautasítása iránt hozott határozata olyan végleges döntésnek tekintendő, mely ellen sem közizgatási, sem bírói utok egyik félnek sincs további felszólamlásra joga.

A pártatlan bizottság kiküldésének költségeit az esetben, ha a bizottság elé hozott összes cikkek meg nem felelőknek nyilvánítottak, a szállító, ha ellenben az összes cikkek átvétnak, a katonai kincstár viseli.

Ha a bírálat tárgyát képező cikkeknek csak egy része nyilvánítottatik meg nem felelőnek, az esetben a szállító a pártatlan bizottság kiküldetésének költségeit csupán oly arányban viseli, a mily arányban áll a visszautasított szállítási értéke a beszállított összes cikkek szállítási értékéhez.

Bécs, július hó 16-án.

A szállítandó cikkek, valamint a szállítási árak jegyzéke:

A cikkek száma és megnevezése	Egység ár			
	számokban		szóval	
	kor.	fill.	korona	fillér
1118	5	11 49	tizenegy	negyvenkilenc
1514	6	11 23	tizenegy	huszonhárom
2686	7	11 20	tizenegy	husz
2735	8	11 09	tizenegy	kilenc
4704	9	10 81	tíz	nyolevanegy
5676	10	10 88	tíz	nyolevannyolc
4902	11	10 49	tíz	negyvenkilenc
3671	12	10 45	tíz	negyvenöt
2522	13	10 33	tíz	harminchárom
62	5	15 42	tizenöt	negyvenkettő
76	6	15 27	tizenöt	huszonhét
86	7	15 18	tizenöt	tízennyolc
124	8	15 09	tizenöt	kilenc
144	9	14 47	tizennégy	negyvenhét
193	10	14 45	tizennégy	negyvenöt
89	11	14 25	tizennégy	huszonöt
79	12	14 18	tizennégy	tízennyolc
63	13	14 14	tizennégy	tizennégy
189	5	19 65	tizenkilenc	hatvanöt
237	6	19 50	tizenkilenc	ötven
330	7	19 41	tizenkilenc	negyvenegy
289	8	19 32	tizenkilenc	harminckettő
402	9	18 64	tízennyolc	hatvannégy
392	10	18 62	tízennyolc	hatvankettő
361	11	18 42	tízennyolc	negyvenkettő
218	12	18 35	tízennyolc	harmincöt
162	13	18 31	tízennyolc	harmincegy
79	5	19 96	tizenkilenc	kilencvenhat
83	6	19 82	tizenkilenc	nyolevankettő
100	7	19 73	tizenkilenc	hetvenhárom
100	8	19 64	tizenkilenc	hatvannégy
159	9	18 85	tízennyolc	nyolevanöt
144	10	18 82	tízennyolc	nyolevankettő
76	11	18 63	tízennyolc	hatvanhárom
72	12	18 56	tízennyolc	ötvenhat
43	13	18 51	tízennyolc	ötvenegy

Minden az egyeztetés beiktatás...
Vasagabb betűkkel 6 fill.

HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad...
VIII. Kerületi 25. sz.

Előzetes díjmentesen ad...
Kiadóhivatallal telefon-sz.: 54-39.

Levelőzés.

Drága anyuskám!
Csak mostan értesítettek...
80194

Uraik,
Kérem ismereteket két barna...
2386

Vitál asszonyka
Keresek kőbőrkötőt...
2386

Kilenc év.
Levelézem mindig örömetek...
80217

Alme Hermina
Aradi-utca 25. I. sz. hirdetés...
80217

Auguszta Károly
Keresek kőbőrkötőt...
10332

Ókírat-szerző Vállalat.
Besszer minden nevezendő...
4931

Betöltendő állások.

Lakatos-tanonok
szűzest felvételnél. VI. Belső-utca 7.

Állástkeresők
Ingeny kaptak az Országos...
10261

Dajka leány
4 főt kereszsek azonnali...
2111

Íparvislátnak
Könyvet, levelőt, fordítást...
10261

Ellenőri és gondnoki
Állások betöltendők. Főnökök...
10261

Magyar levelező.
ki ügyesen fogalmaz, gépirő...
80210

Keresek
egy okleveles ismerlő...
80210

Egy ügyes
számlás írni szeretné...
80216

Középszkolát
végzett fiatal ember jó...
80215

Egy izr. idősebb
nevelőt ki 3 gyermekre...
80215

Kévézés.
20 koronát tisztán...
10267

Dohánytöszembe

első csinos fiatal gyarmok...
30211

Állást keresők.

Fodrásznő
rendkívül ügyes, ismerkedő...
43. II. sz.

Igen szép írású
nő címrást, vagy irodai...
4550

Gazdasszonyok
ápolónéknak vagy háztartás...
4360

Oktatás.

Szülők figyelmébe.
A statimémeti ev. ref. felsőbb...
10302

Szabás és ruha-
varás. Minden intelligens...
2143

Gimnáziumi.

Polgári iskolai
magánvizsgálatra, javító-...
10248

Polgári iskolai
magánvizsgálatra, javító-...
10249

Üzletek.

Körösma
Ferenccsáruban, sárak 5...
10277

Kávéház
Budapesti 10 peremhöz...
80210

Fűszerkereskedés
esmege, italmésszel egy-...
10262

Cukrászda
pékfőközzel. Liptóváros...
10262

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Kévézés
20 koronát tisztán...
10267

Körösma

első sarokútel munká...
102848

Fűtesarnok

napi 150 liter tejforrasztá...
102848

Kifőzész
Italmésszel egybekötve...
102848

Vendégfog
szépen berendezés, két...
102848

Nagy butorszállító
Bütel egy megbízható, jó...
102848

Fűszerüzlet,
sárak, napi 85 frt bevétel...
102848

Sütőde
3 fősüzintes kemencével...
102848

Pénz.

Kölcsön
Ingatlanokra 2 1/2%-4%...
102848

Kölcsön
Készpénzes tisztviselőknél...
102848

Pénzkölcsönök
minden irányban gyorsan...
102848

Pénzkölcsönök
háziakra, telkekre, építkezésekre...
102848

Kölcsön
nyugdíjkiegészítésre...
102848

Pénzkölcsönök
háziakra, telkekre, építkezésekre...
102848

Kölcsön
nyugdíjkiegészítésre...
102848

Pénzkölcsönök
háziakra, telkekre, építkezésekre...
102848

Kölcsön
nyugdíjkiegészítésre...
102848

Pénzkölcsönök
háziakra, telkekre, építkezésekre...
102848

Kölcsön
nyugdíjkiegészítésre...
102848

Pénzkölcsönök
háziakra, telkekre, építkezésekre...
102848

Kölcsön
nyugdíjkiegészítésre...
102848

Pénzkölcsönök
háziakra, telkekre, építkezésekre...
102848

Kölcsön
nyugdíjkiegészítésre...
102848

Pénzkölcsönök
háziakra, telkekre, építkezésekre...
102848

Pénzkölcsön

keresők bármilyen kölcsön...
6123

Kölcsön

200-400 koronáig 8%-os...
6124

Pénzkölcsönök
banktól, tőkepénzesítési...
6123

3 1/2%-os
személyi hitel keres...
6082

Pénzkölcsönök
400 koronáig keres...
6143

Butor.

Butort veszek
olcsó és finom kivitelben...
2100

Legjobb
személyi hitelt keres...
8298

Faragott hálozókba
és egyéb legelőzetben...
2100

Butor
Különböző használt butorok...
2100

Fűtés
Különböző használt butorok...
2100

Fűtés
Különböző használt butorok...
2100

Alig használt
matt szobabutor, diván...
2100

Butor
Különböző használt butorok...
2100

Csak három
korona egy új hajlított...
2100

Butorok
hálozókba, ebédők, szőnyeg...
2100

1000 diván kiállításra
Különböző használt butorok...
2100

Lakás-bérlés.

Ferenc kőrntön
kedves otthon találd...
20182

Elegáns
butorok külön bejárata...
2100

Több
kiseb és nagyobb szék...
10262

Különféle.

Kárpitos
ajánlatok házon kívül...
2388

300 kőkuszsírt
5 kilós bűdönél K. 5.60...
2100

Teavaj.

Minden mennyiségű teavaj...
10301

Privát detektív
elvállni kényes megbízások...
2126

Kávéházi,
vendéglő, tejcsarnok...
2354

Boros bordók
kifűtő állapotban...
2259

Ingyen kérje!
„A megelégedést családi...
10284

Övd a feleséged
Minden családra néve...
18091

Befőtöl való ringlota
Kicsi vagy nagy 5...
30161

Hőlgylek.
Szállás, masszőr, tanács...
3316

Emerich-féle
Kávépörkölés azonnali...
80-61.

Kávéházi
kárpitosok pamlogok...
80-61.

Singer-
vazirgép 10 forint...
30161

Singer
Kárikahajós és 12-es...
80-61.

Szikvizgép
felszerelés 100...
80-61.

Fordítató
billárd china és...
80-61.

Tekeasztalok
és mindenemű kávéházi...
80-61.

Moern
kárpitosmunkák a leg...
80-61.

Háznál
pénzszelvények...
80-61.

Kömoszó M.
Fényképezési...
80-61.

Még,
elcsúszd megemelés...
80-61.

Szőrbehegek
és olajmentes...
80-61.

Veszek
szőlőhéj...
80-61.

Szőrbehegek
és olajmentes...
80-61.

Veszek
szőlőhéj...
80-61.

Szőrbehegek
és olajmentes...
80-61.

Veszek
szőlőhéj...
80-61.

Az arc szépítésére
tessék határozottan Csemleky-féle
„STEROL-CREME”-t
használni...

GUMMI és halvány-
övszerc.
Legjobb francia
gyártmányok.

RIVÁL Bpest, VII.
Gray-n. 12.

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...

Fischer és Riesz bankház
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 9. sz., New-York-palota.

300-500 korona
havi jövedelmet nyújt...